

Delårsrapport augusti 2023

för Hallstahammars kommun per 31 augusti 2023

HALLSTAHAMMARS
KOMMUN

Diarienummer: KS 341/23
Datum: 2023-10-04
Förvaltning: Kommunstyrelseförvaltningen
Enhet: Ekonomi- och finansheten
Handläggare: Nicklas Erngren, Ekonomichef
Nämnd: Kommunstyrelsen

Innehåll

Inledning	4
Förvaltningsberättelse	5
Händelser av väsentlig betydelse	5
Uppföljning av den kommunala verksamheten.....	7
Uppföljning av fullmäktiges mål.....	7
Uppföljning av god ekonomisk hushållning	18
Ekonomisk ställning.....	19
Balanskravsresultat	26
Väsentliga personalförhållanden	28
Förväntad utveckling.....	32
Finansiella rapporter.....	34
Resultaträkning	34
Balansräkning.....	35
Kassaflödesanalys	36
Noter.....	37
Driftredovisning	47
Kommunstyrelsen	49
Barn- och utbildningsnämnden	49
Bygg- och miljönämnden.....	50
Kultur- och fritidsnämnden	50
Social- och arbetsmarknadsnämnden	51
Tekniska nämnden	52
Äldrenämnden.....	53
Investeringsredovisning	54
Investeringar per sista augusti	55
Bilagor.....	57
Investeringsprojekt.....	57

Inledning

Delårsrapporten per sista augusti är kommunstyrelsens redovisning till kommunfullmäktige över årets första åtta månaders ekonomiska utfall av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid augusti månads utgång. Delårsrapporten ska senast två månader efter delårsperiodens slut, oktober, överlämnas till fullmäktige och revisorerna.

Delårsrapporten består av en förenklad, i förhållande till årsredovisningen, förvaltningsberättelse och ekonomiska sammanställningar för kommunens egen verksamhet. Förvaltningsberättelsen innehåller en översiktlig bild över händelser av väsentlig betydelse, uppföljning av kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning och en redovisning av hur helårsprognosen förhåller sig till budget, en bedömning av balanskravet utifrån helårsprognosen, väsentliga personalförhållanden och ett avsnitt om den förväntade utvecklingen.

Delårsrapporten vänder sig till dig som bor eller bedriver företag i kommunen men även andra intresserade av kommunens resultat och ställning. I denna redovisning kan du läsa om vilka mål kommunen har och hur måluppfyllelsen blev och du kan även se en prognos på hur resultatet kommer se ut när året är slut.

De olika avsnittens innehåll:

Förvaltningsberättelse

Finansiella rapporter

De finansiella rapporterna innehåller resultat- och balansräkning, kassaflödesanalys och noter för kommunen.

Drift- och investeringsredovisning

Driftredovisningen redogör för hur nämnderna följt budget och vad aktuella avvikelser beror på. Önskas mer information om nämndernas verksamhet så finns det mer att läsa i respektive nämnds egen delårsrapport.

Redovisas i bilagor:

Värdepappersrapport

Fördjupning i kommunens värdepappersportfölj.

Förvaltningsberättelse

I denna förvaltningsberättelse ger Hallstahammars kommun en övergripande bild av Hallstahammars kommuns verksamhet under delårsperioden.

Förvaltningsberättelsen är upprättad i enlighet med kapitel 13 i Lag (2018:597) om Kommunal Bokföring och Redovisning, rekommendation R15 Förvaltningsberättelse samt rekommendation R17 Delårsrapport utgivna av Rådet för kommunalredovisning (RKR). Enligt rekommendation R15 ska det tydligt framgå vilka delar av årsredovisningen som tillhör förvaltningsberättelsen. I detta dokument kan det ses dels i innehållsförteckningen, dels på varje sida där det i sidhuvudet framgår vilket avsnitt av delårsredovisningen respektive sida tillhör.

Händelser av väsentlig betydelse

Inflation och ränteutveckling

Inflationen har under årets första 8 månader varit fortsatt hög men har i augusti 2023 fallit ner till 7,5% enligt KPI och är nu ner i samma årsförändringstakt som i april 2022. Inflationen räknat som KPIF det vill säga KPI fast utan ränteeffekter föll i augusti ner till 4,7% i årstakt och där är den nere på samma nivå som den låg på i februari/mars 2022. Räntekostnader på egnahem och bostadsrätter är den i särklass största faktorn som driver KPI-inflationen just nu. Det som håller tillbaka KPI-inflationen är elkostnaderna. Just nu ligger inflationstakten i nivå med Riksbankens prognos.

Styrräntan har fortsatt stiga under 2023 och är vid detta dokument skrivande uppe på 4,0%. Förväntningarna är att det kommer komma minst en höjning av styrräntan under hösten 2023. För Hallstahammars kommuns del så har det inneburit att kommunens snittränta ökat från 0,36% i augusti 2021, till 0,83% i augusti 2022 och nu 2023 är snitträntan 2,41%. Utifrån de prognoser som Kommuninvest har så kommer snitträntan fortsätta öka under framöver men den värsta ökningarna är förhoppningsvis över. Dock kommer nyupplåningen framöver ske på helt nya nivåer jämfört med nuvarande lån. Prisindikationen just nu är 3,9%-4,1% för nya lån.

Fastighetsfrågor

Förskoleplatser

Under våren beslutades att förskolan Nyckelpigan var i sådant dåligt skick att verksamheten inte längre kunde fortsätta bedriva verksamhet i lokalerna. Barnen som var placerade på denna förskola erbjöds platser på befintliga förskolor och personalen flyttades med. Detta får dock konsekvensen att det nu råder än större brist på förskoleplatser. För att tillfälligt lösa situationen utreds nu möjligheten att placera förskolemoduler i anslutning till Fredhemskolan.

Nibbleskolan

Under våren etablerades en modulskola på Nibbleskolans idrottsplan. Detta för att Nibbleskolan ska rivas och ersättas med en ny skola. I samband med projektet pågår parallellt ett forskningsprojekt i samarbete Region Västmanland i syfte att påverka livsvillkor och hälsa ur ett lokalt- och kommunalt perspektiv, utveckling av Nibbleområdet med skolan i centrum. Forskningen sker genom så kallad aktionsforskning där utgångspunkten är att allt förändrings- och utvecklingsarbete måste utvecklas lokalt och i den miljö de ska fungera inom. Grundbulten i projektet är att skapa delaktighet och

ägarskap av de gemensamma samhällsfrågorna hos viktiga samhällsaktörer som föreningsliv, företag, boende och övriga representanter för lokalsamhället.

Näslundskolan

Nybyggnationen av Näslundskolan har dragit ut på tiden. Nya tidplanen är att skolan kommer stå färdig under våren och vara klar för verksamhetsstart till höstterminen 2024. På grund av bland annat inflationen och prisökningar så kostnaderna dragit i väg. För att hantera dessa kostnadsökningar så har det under byggtiden skjutits till ytterligare investeringsmedel.

Vallmobadet

Ombyggnationen av Vallmobadet skulle ha varit klar till årsskiftet 2023/2024 men på grund av senarelagd byggstart och andra förseningar så är den nya prognosen att Vallmobadet inte kommer kunna öppna fören efter sommaren 2024. Under projektets gång så har det uppkommit saker som vid start inte var kända och så har det lagts till energibesparande åtgärder som inte var helt planerade för vid projektets start utan tillkom i samband med första fasen i EBUP (se nedan).

Lokalförsörjning

En stor fråga under 2023 är frågor rörande fastighetsunderhåll, fastigheternas ändamålsenlighet. Under våren har förvaltningarna arbetat med lokalbehovsplaner som under hösten kommer sammanställas till en kommunövergripande lokalförsörjningsplan. Lokalförsörjningsplanen ger förutsättningarna för en långsiktigare planering för kommunens fastigheter. Den kartlägger nuvarande kapacitet och framtida behov. Lokalförsörjningsplanen mynnar ut i ett beslut över vilka fastigheter och behov som behöver utredas och eventuellt åtgärdas. Lokalförsörjningsplanen kan ses som ett underlag till kommande beslut av investeringsbudget.

Energibesparande underhållsprojekt (EBUP)

En genomlysning av de flesta av kommunens fastigheter har gjorts tillsammans med företaget Caverion. Genomlysningen har sammanställts till en åtgärdslista över vad respektive fastighet har för behov inom energibesparingsområdet och även underhållsbehoven. En fastighet har påbörjats inom EBUP-projektet. Under hösten har alla behov gått igenom, prioriteras och tidsatts. Om allt går enligt plan kommer ett ärende för beslut av att genomföra hela eller delar av EBUP under hösten.

Ändrade regler för dygnsvila

Den 1 oktober ändras reglerna som gäller dygnsvila i kommuner och regioner. Reglerna ändras för att ett EU-direktiv kräver det men i grund och botten är det också nödvändigt för att främja ett hälsosamt, hållbart och långt arbetsliv. De nya reglerna innebär i korthet att medarbetarnas rätt till 11 timmars sammanhängande dygnsvila under varje 24-timmarsperiod förstärks och att möjligheterna att göra undantag begränsas. Detta kommer att påverka olika verksamheter och individer, främst i verksamheter som pågår hela dygnet. Under våren har det pågått ett intensivt arbete för att förbereda för de nya reglerna.

Uppföljning av den kommunala verksamheten

Uppföljning av fullmäktiges mål

Gemensamt ansvarstagande för trygghet, trivsel och social hållbarhet

Inom målet gemensamt ansvarstagande för trygghet, trivsel och social hållbarhet finns sex olika områden med tillhörande indikatorer och mätvärden. Kommunfullmäktige har valt att fokusera på områden som berör medborgarnas möjlighet att påverka den demokratiska processen, medborgarnas trygghet och trivsel i kommunen, jämlika levnadsvillkor inom kommunen. Det fokuserar även på samarbetet mellan kommun och civilsamhälle men även att våra elever i skolan trivs, känner sig trygg och inte minst att eleverna får en god utbildning.

Analys av målet

Målet som helhet bedöms som delvis uppfyllt. Trenden är svårt att säga något om i delåret, då det saknas nya värden på flera indikatorer. Prognosen för om måluppfyllelse kommer att kunna uppnås är till största del beroende av att utvecklingen inom trygghet fortsätter gå åt rätt håll och att skolresultaten, som fortfarande är en utmaning, utvecklas åt rätt håll framåt.

Område	Indikator	Mål	2021	2022	Delår 2023
Demokrati och delaktighet	Medborgarnas upplevda möjlighet att påverka politiska beslut (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	31,7%	36,8%	Inget nytt värde
	Medborgarnas upplevda möjlighet till insyn och inflytande över kommunens beslut och verksamheter (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	28,4%	27,9%	Inget nytt värde
	Process för utvecklade arbetssätt för medborgardialog och förutsättningar att påverka politiska beslut	Process	Pågår	Pågår	Klart
	Process för utvecklade arbetssätt och uppföljning (hållbarhetsboksut eller liknande) kring social hållbarhet	Process	Pågår	Pågår	Pågår
Trygghet och trivsel	Medborgarnas upplevelse av trygghet i sitt bostadsområde när det är mörkt ute (andel som svarat mycket eller ganska trygg)	Ökning	72,8%	78,80%	Inget nytt värde
	Medborgarnas upplevelse av kommunen som en bra plats att bo och leva på (andel som svarat ganska bra eller mycket bra)	Ökning	96,4%	94%	Inget nytt värde
	Jag känner mig trygg i skolan åk 5	Ökning	83,6%	79,3	Mäts ej längre
	Jag känner mig trygg i skolan åk 9	Ökning	80,6%	-	Mäts ej längre
Jämlika levnadsvillkor	Skillnad i ohälsotal i kommunens områden med störst differens (dagar)	Minskning	20	22	23
	Ojämlighetsindex Segregationsbarometern" (skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation)	Minskning	ny	43,3	41,5
	Segregationsbarometern: Andel av befolkningen i kommunen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar. Mäter andel av befolkningen som bor i områdestyp 1 eller 2	Minskning	ny	32,2	32,7
	Invånare 0-19 år i ekonomiskt utsatta hushåll	Minskning	8,3%	8,6%	Mäts ej längre.
Samverkan civilsamhället	Process för utvecklade arbetssätt för samverkan med civilsamhälle	Process	Pågår	Pågår	Parkerad
God utbildning	Gymnasielever med examen inom 3 år	Ökning	63,9%	66,67%	Inget nytt värde
	Gymnasielever med examen inom 4 år	Ökning	61,4%	68,33%	Inget nytt värde
	Andel ungdomar inom kommunens aktivitetsansvar för ungdomar (KAA) som deltagit i minst en åtgärd	Ökning	68,7%	77,10%	Inget nytt värde
	Behörighet till gymnasieskolans yrkesprogram	Ökning	82,8%	84,49%	prel.utfall 84%
	Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen	Ökning	64,0%	71,50%	prel.utfall 68%
Ekonomiskt stöd	Ej återaktualisering försörjningsstöd	Minskning	81%	86%	Inget nytt värde

Demokrati och delaktighet

SCB:s medborgarundersökning 2023 pågår under hösten och redovisas i årsredovisningen. Nya riktlinjer för medborgardialog har antagits under 2023 och metodstöd finns framtaget. Implementering av Strategi och ramverk för hållbar utveckling har tagit tydliga steg framåt under 2023 inom området social hållbarhet. De kommunövergripande målen 2024–2026 prioriterar tydligt social hållbarhet och vi har utifrån vår kartläggning och rapport utifrån Agenda 2030 nu ett långsiktigt samarbete med regionen för stärkt hälsa i Nibble-Barnängen.

Trygghet och trivsel

Inga nya värden utifrån SCB:s medborgarundersökning. Årets undersökning görs under hösten 2023 och redovisas i samband med årsredovisningen.

Jämlika livsvillkor

Ohälsotalen för kommunen som helhet ökar något mellan 2021–2022. Skillnaderna i ohälsotal är dock relativt stora mellan kommunens olika områden och ökar också något mellan 2021 och 2022, vilket vi även kunde se mellan 2020–2021. I samtliga områden har kvinnor ett högre ohälsotal än män och skillnaderna är som störst i området Bruket/Bulten där kvinnor har ett ohälsotal på 48 dagar och männen 17 dagar.

Ojämlighetsindex mäter graden av segregation i kommunen på en skala där 0 innebär ingen segregation och 100 total segregation. Hallstahammars har 41,5 för 2021 som är det senaste värdet. Segregationen minskade under perioden 2015–2017, ökade svagt över åren 2018–2020, men 2021 ser vi en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Dock ökar andelen av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar något mellan åren 2020–2021 (32,2 % till 32,7 %).

Samverkan med civilsamhället

Arbetet med mer utvecklade arbetssätt med civilsamhället har inte slutförts och är just nu parkerad. Ambition och inriktning framåt behöver förtydligas.

God utbildning

Endast viss tillgång till preliminära resultat för 2023. Under 2022 var det 66,7% av Hallstahammars kommuns gymnasieelever som gick ut med examen inom 3 år. Det är en ökning jämfört med 2021. För 2022 var rikets medelvärde 67,8% och för liknande kommuner var medelvärde 64,3%. Gymnasieutbildningen i Hallstahammars kommun har svårt att påverka dessa resultat då vi köper alla gymnasieplatser externt, främst från Västerås Stad. Gymnasieutbildningen följer upp våra elevers utbildning och kontrollerar närvaron.

Det preliminära utfallet våren 2023 visar att 84% av våra elever är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet. Utfallet visar på en progression från höstens utfall och det visar också att det åtgärdande arbetet som bedrivs på våra två högstadieskolor är gott. Grundskolan har fortfarande svårt att få till det främjande och förebyggande arbetet, främst inom det kompensatoriska uppdraget för att nå bättre kunskaper. Särskilt stöd sätts i högre grad in under den senare delen av skolgången, det innebär att förutsättningar för att klara skolans alla ämnen samt att få en behörighet till gymnasiet blir tuff för vissa elever. Skolfrånvaron ökar också på högstadiet och närvaro är en av de viktigaste faktorerna för en lyckad skolgång.

I och med att IMA och IMS- gymnasieprogram finns i vår kommun, så kan ett förebyggande arbete sättas in tidigt för att sedan lyckas med sina studier inför att komma in på ett nationellt program. Samverkan med gymnasieenheten och grundskolans studie- och yrkesvägledare är väl fungerande.

Utfallet för våren 2023 avseende andel godkända i alla ämnen visar på lägre måluppfyllelse än föregående läsår. Progressionen för den här elevgruppen har dock varit god. Fokus har legat på att arbeta i kapp det kunskapsresultat som uppvisades för dessa elever i årskurs 6. Vi hade en stor andel elever som inte klarade kärnämnen och insatser har satts in där. Flera elever har och hade också med sig särskilt stöd och anpassad studiegång, som bidrar till svårigheten att nå godkänt betyg i alla ämnen.

Omställningen till att arbeta åtgärdande med de äldre eleverna och mer förebyggande och främjande med de yngre eleverna kräver mycket resurser, särskilt i omställningen. Återigen behöver vi stärka vårt uppdrag med det kompensatoriska uppdraget, särskilt stöd och tidiga insatser. Vi har sett avvikelser, där elever tidigt tappar i skolgången och möjligheterna för att nå godkända resultat i alla ämnen minskar. Elevers behov av särskilt stöd bör uppmärksammas tidigt, så att rätt stöd sätts in i tid. Grundskolans plan för kartläggningar i matematik och svenska har reviderats och utvärderas under läsåret. En satsning på likvärdig läsinlärning/avkodning genomförs på flertalet skolor, en pilotskola används för att kunna mäta effekt av insatsen. Fokus på SKUA - Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt genomförs inom alla skolformer. Vi ser också ett viktigt utvecklingsområde i att öka analyskompetens i alla led och det blir ett uppdrag för kommunens nytillträdda förstelärare tillsammans med skolledning på respektive skola samt övergripande.

Ett livskraftigt näringsliv och arbetsmarknad

I detta mål fokuserar kommunfullmäktige på sex målområden. Målet tar fokus på näringslivsklimatet och arbetsmarknaden i kommunen och vikten av samverkan i detta i syfte att utveckla kommunen. Målet tar även fokus på kommunen som arbetsgivare och de lokala företagens möjlighet att delta i kommunens upphandlingar.

Analys av målet

Flertalet indikatorer saknar uppdaterade värden eller mäts på helåret, vilket gör att ingen helhetsbedömning kan göras i delåret. Trenden bedöms dock som negativ utifrån det vi vet om nuläget. Vi har ett fortfarande ett gott företagsklimat där vi ligger i den övre kvartilen av landets kommuner, men trenden är fortsatt nedåtgående. Ett flertal insatser pågår för att vända utvecklingen. Ett arbete med ny Näringslivsstrategi har påbörjats, samverkan med Vi i Hallsta har stärkts och en utbildningsdag har genomförts tillsammans med Surahammars kommun. När det gäller Nöjd-kund-index för företag har vi inte lyckats vända trenden och antalet ärenden ser fortsatt ut att sjunka. Där finns behov av en större insats under hösten. Företagsklimatet är även en regional utmaning och Region Västmanland har påbörjat en förstudie kring hur regionen kan arbeta mer proaktivt kring detta. Prognosen för måluppfyllelse är till största del beroende av hur företagsklimatet och företagandet utvecklar sig framåt.

Område	Indikator	Mål	2021	2022	Delår 2023
Näringsliv	Näringslivsranking, enkätdelen	Upp	22	62	Inget nytt värde
	Näringslivsklimat NKI	Upp	75	64	-
	Planlagd mark för verksamhetsanläggningar som motsvarar minst 15 ha	Ökning	16,3	14,5	13,5
	Antal nystartade företag, per 1000 inv 16-64 år.	Ökning	10,4	9,37	7,9
Arbetsmarknad	Andel deltagare som börjat arbeta efter de avslutat arbetsmarknadsverksamhetens insatser	Ökning	33%	39%	
	Andel deltagare som börjat studera efter de avslutat arbetsmarknadsverksamhetens insatser.	Ökning	9%	9%	
	Arbetslöshet 18-64 år, andel (%) av bef.	Minskning	7,30%	6,10%	Inget nytt värde
	Arbetslöshet 16-24 år, andel (%) av bef.	Minskning	6,70%	5,40%	Inget nytt värde
Tjänste- och handelsutbud	Handelsindex	Ökning	52	-	Inget nytt värde
	Butiksutveckling i % (hur antalet butiker utvecklats jämfört med föregående år)	Ökning	-9%	-7%	Inget nytt värde
Möjlighet för lokala företag att delta i upphandlingar	Antal lokala företag som hämtat ut upphandlingsunderlag	Ökning	8		
	Antal lokala företag som vunnit upphandling	Ökning	9	10	
Kommunen som arbetsgivare	HME, totalindex kommun	Ökning	80,9	80,0	Inget nytt värde

Näringsliv

Hallstahammars kommun har fortfarande ett mycket gott Företagsklimat, men vi har backat 40 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking. Senaste mätningen 2022 backade vi 40 placeringar på Svenskt Näringslivs ranking från plats 22 till 62 bland landets kommuner. Den senaste mätningen för 2023 tyder på fortsatt minskning i betygsindex, men rankingen släpps först senare under hösten. När det gäller NKI-undersökningen, som mäter nöjdhet hos företag som haft kontakt med oss i myndighetsärenden, så ser vi en fortsatt nedgång över tid. Från ett värde på 79 (2019) till 64 (2022).

När det gäller planlagd mark för företagsetableringar ligger nyckeltalet nu under 15 hektar och har minskat ytterligare (1 hektar genom bokning av mark i Eriksberg allra närmst motorvägen) sedan årsskiftet. Ett arbete med planläggning av ytterligare industrimark bör sättas i gång under det kommande året.

Arbetsmarknad

Andelen deltagare som börjat arbeta efter de avslutat arbetsmarknadsverksamhetens insatser har ökat. Budgetsatsningen 2022 har inneburit mer personal i verksamheterna, vilket har lett till bättre förutsättningar att möta målgruppen som har stora och komplexa behov. 2023 års resultat publiceras i mars månad 2024.

Tjänste- och handelsutbud

Inga nya värden kan redovisas.

Möjlighet för lokala företag att delta i upphandlingar

Mäts på helår i årsredovisningen.

Kommunen som arbetsgivare

Ny HME-undersökning genomförs under hösten 2023 och redovisas i samband med årsredovisningen.

Ökat miljöansvar

I detta mål sätter kommunfullmäktige fokus på kommunens miljöansvar. Målet innehåller sju målområden som sätter fokus på hållbarhet, naturmark, ekologisk hållbarhet och biologisk mångfald. Kommunens vatten- och energianvändning är central, och även att kommunen kan påverka miljö och klimat genom att upphandlingar har ett miljö- och hållbarhetsperspektiv.

Analys av målet

Det saknas värden på flera indikatorer som mäts på årsbasis, men målet som helhet bedöms ändå som delvis uppfyllt. Prognosen är dock att det finns utmaningar att nå full måluppfyllelse på detta mål men arbetet går framåt och det finns långtgående planer att ta krafttag i energiförbrukningen genom det så kallade energibesparande underhållsprojektet, EBUP.

Område	Indikator	Mål	2021	2022	Delår 2023
Hållbara orter och landsbygd	Antal årligen färdigställda hyresrätter, bostadsrätter och småhus i kommunen, inkl. per tätort	Ökning	163	90	-
	Antal markanvisning där hänsyn till behovet av blandad bebyggelse har tagits	Ökning	1	1	-
	Nyttjandet av lokal kollektivtrafik	Ökning		143977	-
	Nyttjandet av regional kollektivtrafik	Ökning		393110	-
	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel %	Ökning	82%	83,5%	84,4%
Naturmark och gröna ytor i närmiljö	Andel utförda i förhållande till genomförandeplanen.	Ökning	0	5%	-
	Andel av befolkningen inom tätort som har mindre än 300 m till närmaste grönområde	Ökning	94	93	-
Bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster	Process för kvalitetssäkring av arbete som stärker biologisk mångfald och ekosystemtjänster i samverkan med grönstrukturplan	Process	Pågår	Pågår	Pågår
	Process för utvecklade arbetssätt och uppföljning (hållbarhetsbokslut eller liknande) kring ekologisk hållbarhet	Process	Pågår	Pågår	Pågår
Hållbar vattenhantering	Process för framtagande av översiktsplan med säkerställande av kvalitet, tillgång och riskminimering kring vattenfrågor	Process	Ej påbörjad	Påbörjad	Pågår
	Föroreningshalter minskar årligen (förbättra slammets kvalitet för att få det mer attraktivt för åkermark. Mängden kemikalier i slammet ska minska)	Ökning	se nedan	se nedan	-
Effektiv vattenanvändning	Mängd debiterat vatten av den totala mängden producerat vatten, vi ska nå branschstandard som är max 20% svinn.	Minskning	26,50%	32%	-
Fossilfri energi och förnybara energikällor	Årlig användning av fjärrvärme, el och bensin/diesel/HVO, kWh samt CO ₂ -utsläpp.	Ökning	29 GWh	31 GWh	-
	Energiförsörjning. Installerad effekt för elgenerering (kW)	Oförändrat	49,58	49,58	-
	Minskad energianvändning i kommunens fastigheter. Nyckeltal kWh/m ² Atemp	Ökning	212	216	-
Upphandling	Process för framtagande av kvalitetssäkring kring hållbarhetskrav i upphandling	Process	Klart	Klart	Klart
	Avtalstrohet på de upphandlingar där miljökrav är ställda	Ökning	i.u.	-	-
	Andel inköp av livsmedel med Sverige som ursprungsland	Ökning	65%	73%	-

Hållbara orter och landsbygd

Flertalet indikatorer mäts på årsbasis. Bredbandsutbyggnaden för hushållen ökar fortsatt, men ökningstakten har stannat av under senare år, på grund av att utbyggnaden nu sker utanför tätorterna. Från 2018 till 2024 pågår landsbygdsatsningen som blir en viktig del i att uppnå de nationella målen.

Naturmark och gröna ytor i närmiljö

Mäts på årsbasis och redovisas i årsredovisningen.

Bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster

Arbetet pågår och utvecklas i enlighet med Strategi och ramverk för hållbar utveckling. Det finns framtagna checklistor för ekologiska värden i detaljplaneringen som nu används i pågående detaljplanearbeten. Arbetet med grönstrukturplanen pågår parallellt med ÖP-arbetet där vi nu också upprättar skötselplaner för alla våra park- och naturområden.

Hållbar vattenhantering

Arbetet med VA-plan har överlämnats till Mälarenergi Vatten AB som nu fortsätter i framtagandet av en Vattentjänstplan. Processen för ny översiktsplan fortsätter som planerat. En åtgärdssamordnare för vatten har med hjälp av statliga medel kunnat anställas i tre år i samverkan med Fagersta kommun och Surahammars kommun. Samordnaren ska samverka med verksamhetsutövare för att initiera åtgärder mot främst övergödning i Kolbäcksåns avrinningsområde.

Effektiv vattenanvändning

Mäts på årsbasis och redovisas i årsredovisningen.

Fossilfri energi och förnybara energikällor

Mäts på årsbasis och redovisas i årsredovisningen.

Upphandling

Samtliga upphandlingar som görs genom upphandlingsenheten använder Upphandlingsmyndighetens kriterier för hållbara upphandlingar. Andel svenska livsmedel mäts på årsbasis. Prognosen är att inköpen fortsatt ökar under 2023.

En god livskvalitet och hållbar samhällsplanering

Målet en god livskvalitet och hållbar samhällsplanering tar fokus på att det ska finnas förutsättning att skapa ett gott liv med hög livskvalitet i alla kommunens delar. Detta mäts genom åtta målområden som tar fokus på en hållbar samhällsplanering, en upplevelse av trygghet, en god livskvalitet för våra äldre och andra medborgare, ett inkluderande natur-, kultur och friluftsliv, turism och även möjligheten att resa kollektivt så väl inom kommunen som regionalt.

Analys av målet

Det saknas värden på flera indikatorer som mäts på årsbasis, men målet som helhet bedöms ändå som delvis uppfyllt. Trenden på flera av indikatorerna har legat relativt stabilt över tid inom exempelvis jämlika levnadsvillkor och god livskvalitet. Prognosen är dock att det finns dock relativt stora utmaningar att nå måloppfyllelse fullt ut på detta mål, då flera av indikatorerna är komplexa och svåra att direkt påverka som kommun, samt att bostadsbyggande påverkas mycket av omvärldsläget och ekonomin i samhället.

Område	Indikator	Mål	2021	2022	Delår 2023
Hållbar samhällsplanering	Antal årligen färdigställda hyresrätter, bostadsrätter och småhus i kommunen, inkl. per tätort	Ökning	163	90	-
	Antal markanvisning där hänsyn till behovet av blandad bebyggelse har tagits	Ökning	1	1	-
	Process för framtagande av modell och förslag till införande av 1% regeln (en procent vid ny-, om- och tillbyggnad ska avsättas för konstnärlig gestaltning)	Process	Beslutad	Klar	Klar
Jämlika levnadsvillkor	Skillnad i ohälsotal i kommunens områden med störst differens (antal dgr/försäkrad 16-64 år)	Minskning	20	22	23
	Ojämlighetsindex Segregationsbarometern" (skala från 0–100 där värdet 0 innebär ingen segregation och värdet 100 innebär total segregation)	Minskning	-	43,3	41,5
	Segregationsbarometern: Andel av befolkningen i kommunen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar.	Minskning	-	32,2	32,7
Bredbandsutbyggnad	Tillgång till bredband om minst 100 Mbit/s, andel %	Ökning	82,20%	83,50%	84,4%
Trygghet	Medborgarnas upplevelse av trygghet i sitt bostadsområde när det är mörkt ute (andel som svarat mycket eller ganska trygg)	Ökning	72,80%	78,80%	Inget nytt värde
God livskvalitet	Andel av befolkningen inom tätort som har mindre än 300 m till närmaste grönområde	Ökning	94%	93%	-
	Nöjdhet, helhetssyn hemtjänst	Ökning	88%	87%	-
	Nöjdhet, helhetssyn särskilt boende	Ökning	91%	89%	-
	Brukarbedömning trygghet gruppboende LSS	Ökning	71%	95%	-
Inkluderande natur-, kultur- och friluftsliv	Process för att utveckla kulturgaranti för barn/skolelever	Process	Pågår	Pågår	Pågår
	Process för analys av KFFs verksamheter ur ett tillgänglighets- och inkluderingsperspektiv	Process	Ej påbörjad	Ej påbörjad	Ej påbörjad
	Antal samverkansprojekt med andra aktörer	Ökning	65	180	-
Attraktivitet genom besöksnäring, turism, natur- och kulturutbud	Process för framtagande av attraktionsstrategi	Process	Klar	Klar	Klar
	Gästnätter	Ökning	64 900	73798	-
Kollektivtrafik	Nyttjandet av lokal kollektivtrafik	Ökning	-	143977	-
	Nyttjandet av regional kollektivtrafik	Ökning	-	393110	-

Hållbar samhällsplanering

Bostadsbyggandet och markanvisning mäts på årsbasis och redovisas i årsredovisningen.

Jämlika livsvillkor

Ohälsotalet för kommunen som helhet ökar något mellan 2021–2022. Skillnaderna i ohälsotal är dock relativt stora mellan kommunens olika områden och ökar också något mellan 2021 och 2022, vilket vi även kunde se mellan 2020–2021. I samtliga områden har kvinnor ett högre ohälsotal än män och skillnaderna är som störst i området Bruket/Bulten där kvinnor har ett ohälsotal på 48 dagar och männen 17 dagar.

Ojämlighetsindex mäter graden av segregation i kommunen på en skala där 0 innebär ingen segregation och 100 en total segregation. Hallstahammar har 41,5 för 2021 som är det senaste värdet. Segregationen minskade under perioden 2015–2017, ökade svagt över åren 2018–2020, men 2021 ser vi en tydlig minskning jämfört med tidigare år. Dock ökar andelen av befolkningen som bor i områden med socioekonomiska utmaningar något mellan åren 2020–2021 (32,2 % till 32,7 %).

Bredbandsutbyggnad

Sedan 2015 har tillgången till bredband för hushållen gått från 51,5 % till 84,4 % för 2022. Ökningstakten för andel hushåll som har tillgång till bredband har stannat av under senare år, på grund av att utbyggnaden nu sker utanför tätorterna. Från 2018 till 2024 pågår landsbygdsatsningen som blir en viktig del i att uppnå de nationella målen. Hela projektet planeras att vara klart under 2024.

Trygghet

Inga nya värden utifrån SCB:s medborgarundersökning. Årets undersökning görs under hösten 2023 och redovisas i samband med årsredovisningen.

God livskvalitet

Helhetssynen på hemtjänsten har legat stabilt på ett högt resultat över tid och 2022 blev resultatet 87% mycket nöjda eller ganska nöjda kunder. Jämfört med andra hamnar Hallstahammar ändå i mitten av rankingen eftersom hemtjänstkunderna generellt i kommunerna är väldigt nöjda. Inom särskilt boende har vi generellt ett mycket bra resultat på brukarundersökningen och ligger bland de 25% av kommunerna med bäst resultat på nöjdhet/helhetssyn. 2023 års resultat på brukarundersökningarna publiceras under hösten.

Brukarbedömningen avseende trygghet i gruppboende har resultatet förbättrats år från år till en toppplacering i kommunranking 2022. Årets brukarundersökning inom LSS verksamheten publiceras vecka 46.

Inkluderande natur- kultur- och friluftsliv

Nystart av skolornas kulturombud inleddes under året vilket på sikt bidrar till ett mer tillgängligt och inkluderande kulturutbud samt kulturverksamhet i kommunens grundskolor.

Attraktivitet genom besöksnäring, turism, natur- och kulturutbud

Arbetet har fortsatt med Attraktionsstrategin och ett aktivt arbete har bedrivits i Attraktionsrådet och tillhörande styrgrupp. Arbete har vart fokuserat på att arbeta med prioriterade områden som Samverkan och arbetsformer, Produktutveckling, Marknadskommunikation, Stråk och leder, Besöksmål och Vårdskap. Antalet gästnätter ökar med 17,4 % 2022.

Kollektivtrafik

Mäts på årsbasis och redovisas i årsredovisningen.

Hållbar ekonomi

Detta mål har två målområden, hållbar ekonomi och intern ekonomi. Området hållbar ekonomi inkluderar samverkan med civilsamhället och kommunen som turistmål. Området ”intern ekonomi” är kommunfullmäktiges finansiella mål för god ekonomisk hushållning och har till uppgift att kommunen ska ha en ekonomi i balans.

Analys av målet

Sammantaget bedöms målet för en hållbar ekonomi som uppnått. Flera av indikatorerna pekar på väsentligt bättre värden än målnivåerna och prognosen är att detta mål även vid slutet av 2023 kommer vara uppnått.

Område	Indikator	Mål	2021	2022	delår 2023
Hållbar ekonomi	Process för utvecklade arbetssätt för samverkan med civilsamhälle	Process	Pågår	Pågår	Pågår
	Process för framtagande av attraktionsstrategi	Process	Klar	Klar	Klar
Intern ekonomi	Kommunens soliditet exklusive ansvarsförbindelsen ska överstiga 40%	>=40%	56,8%	55%	56%
	Koncernens soliditet inklusive pensionsåtagande ska överstiga 20%	>=20%	30,1%	30%	41%
	Kommunens resultat, enligt resultaträkningen, ska överstiga 2 % av skatteintäkter och statsbidrag	>=2%	13,76%	-0,70%	11,90%
	Verksamheternas resultat exklusive kostnader för gamla pensioner (inklusive löneskatt) ska vara positivt		+70,2	+79,5	+81,9
	Kommunens takbelåning (skuldtak) ska under en rullande fyraårsperiod maximalt uppgå till 80% av tillgängliga medel från skatter och generella statsbidrag.	<=80%	49,1%	50,1%	51,0%
	Över en rullande fyraårsperiod får max 50% av skattekollektivets investeringar vara lånefinansierade. Avgiftskollektivets investeringar (vatten, avlopp, stadsnät samt exploateringar som ska täcka sina kostnader genom försäljning) får fullt ut lånefinansierats	<=50%	0,00%	0,00%	0,00%
	Hallstahammars kommun ska aktivt implementera hållbara investeringar.	Ökning		-	-
Kommunens värdepappersportfölj ska präglas av ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet samt främja omställningen till ett fossilfritt samhälle. Värdepapper ska vara godkända ur hållbarhetsperspektiv	Ökning		-	-	

Hållbar ekonomi

Attraktionsstrategin är klar och attraktionsrådet är igång. Arbetet med utvecklande arbetssätt för samverkan med civilsamhället pågår men inte med full fart. Bedömningen är att arbetet med dessa arbetssätt inte kommer vara klar till årsskiftet 2023/2024.

Intern ekonomi

Soliditeten har förstärkts jämfört med helåret 2022 mätt både inklusive och exklusive pensionsåtagandet. Enligt prognosen kommer soliditeten minska något fram till slutet av 2023 främst på grund av ett lägre prognostiserat resultat vid årets slut än vid delåret. Prognosen är dock att soliditeten kommer ligga någon procentenhet lägre nu nuvarande nivå.

Resultatkravet på 2% av skatter och statsbidrag nås i delåret med råge och prognosen är att resultatnivån i förhållande till skatter och statsbidrag kommer minska men inte mer än till cirka 5% av skatter och statsbidrag.

Verksamheternas resultat exklusive gamla pensioner ska vara positivt och både delårsresultatet och prognosen pekar på att detta mål kommer klaras under 2023. Takbelåningsgraden på max 80% av skatter och statsbidrag är 51% vid delåret. En ökning med drygt en procentenhet sen årsskiftet och härrör från ett lån som togs upp i början av året för att ha en finansiell buffert för 2023 års investeringar. Prognosen är att det inte kommer behöva lånas några medel i år förutom refinansiering av gamla skulder. Lånefinansieringen på max 50% av skattekollektivets investeringar nås och kommer nås under 2023. Detta förföllt på den låga investeringstakten i förhållande till budget.

Hallstahammars ställer hållbarhetskrav i samtliga investeringsprojekt och alla upphandlingar. Det planerade energibesparandeunderhållsprojektet (EBUP) är ett annat exempel på investeringar där målet är att minska kommunens klimatavtryck.

Hallstahammars kommuns värdepappersportfölj innehöll vid årsskiftet inga placeringar som inte var godkända ur ett hållbarhetsperspektiv och de omplaceringar som gjorts under året har inte förändrat detta.

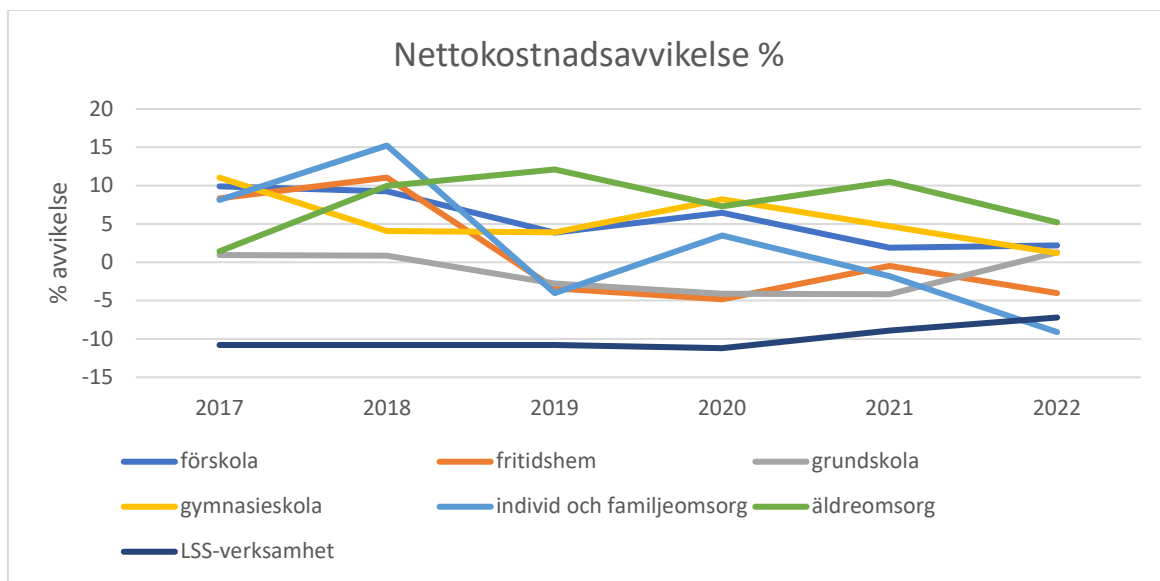
Uppföljning av god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige beslutade 2021 om en ny riktlinje för god ekonomisk hushållning. Inriktningen i denna riktlinje är på längre sikt uppemot 10 år jämfört med de politiska målen som har en årligt eller som längst 4 år perspektiv. Vid utvärdering vid delåret 2023 ser prognosen ut så här:

God ekonomisk hushållning	Bokslut 2022	Prognos 2023
Finansiell inriktning för koncernen		
Soliditet över 20% för koncernen	29,9%	40%
Finansiell inriktning för kommunen		
Resultatet ska uppgå till minst 2% av skatter och statsbidrag över en rullande 10 års period	4,6%	4,7%
Egenfinansieringen av skattekollektivets investeringar ska vara minst 50% över en rullande 10 års period	21%	21%
Verksamheternas resultat exklusive kostnader för gamla pensioner (inklusive löneskatt) ska vara positivt	79,3	57,8
Det långsiktiga målet för de större verksamheterna är att närma sig sin verksamhets referenskostnad	Se nedan	Se nedan

Koncernens soliditet förstärks kraftigt mellan 2022 och delåret och prognosen för 2023. Den störst förklaringen är återhämtningen på kommunens värdepapper men även höga resultat som bidrar till en ökad självfinansieringsgrad av investeringar. Prognosen för verksamhetens resultat ligger i nivå med vad prognosen sa 2022 men utfallet 2022 blev bättre än prognosen.

Nettokostnadsavvikelsernas utveckling:

Nettokostnadsavvikelserna har förändrats en del sen 2021. Största skillnaderna finns inom individ- och familjeomsorgen som går från -1,8% 2021 till -9,1% i förhållande till vad den verksamheten statistiskt borde kosta i Hallstahammars kommun. LSS-verksamheten minskar sin nettokostnadsavvikelse från -8,9% till -7,2%.

En annan stor förändring är grundskolan som tar ett hopp från -4,2% till +1,2%. Den stora förklaringen här är att tidigare har inte kostnaderna för skolskjutsar redovisats på rätt sätt och kostnaderna har inte belastat grundskolan. Så nuvarande siffra för 2022 är mer rättvisande än tidigare. Nettokostnadsavvikelsen för äldreomsorgen fortsätter minska och ligger nu på +5,2%. Totalt för kommunen så minskar nettokostnadsavvikelsen från +2,7% 2021 till +1,4% för 2022.

Ekonomisk ställning

Den ekonomiska ställningen utgår i delårsrapporten från kommunperspektivet med nedborrning till skattefinansierade, taxefinansierade och affärsdrivande verksamheter där det är relevant. I detta avsnitt presenteras siffrorna brutto, det vill säga innan rensning från interna poster och koncerninterna elimineringsar. Fokus ligger på delårsresultatet då prognosen inte innehåller de detaljer som krävs för djupare analys. Tabellerna utgår endast ur kommunperspektivet, koncernperspektivet beskrivs endast i löptexten. Jämförelserna görs mellan delår 2023, 2022, 2021, 2020 och 2019.

Resultatutveckling

Utvärderingen av delårets resultat har som syfte att bedöma utvecklingen av och relationen mellan intäkter och kostnader. Inte bara för innevarande delår utan även över tid. Siffrorna här är inklusive interna poster. Helårsprognosen pekar på ett överskott på +62,4 miljoner kronor jämfört med +0,2 miljoner kronor i budgeterat resultat. Stora avvikelsen ligger på orealiserade förluster på kommunens värdepapper. För koncernen så beräknas prognosen till 86,4 miljoner kronor.

De senaste åren har nästan samtliga delår uppvisat positiva resultat. 2023 följer denna trend. Delårsresultatet pekar på ett överskott på 91,9 miljoner kronor vilket kan jämföras med -3,7 miljoner kronor för delårsresultatet 2022. Resultatet motsvarar 8,6% i förhållande till kostnaderna och resultatet för de skattefinansierade verksamheterna motsvarar 11% i förhållande till skatter och statsbidrag. Stora skillnaden mellan åren beror till stor del på finansnettot som uppgick till minus 68,2 miljoner 2022 men som uppgår till +32,6 miljoner kronor för 2023 (se mer information nedan). Delårsresultatet för kommunkoncernen uppgår till +113 miljoner kronor inklusive koncerninterna poster.

Enligt prognosen kommer resultatet falla ner till +62,4 miljoner kronor för helåret. Utifrån prognosen så är det framförallt verksamheternas resultat som kommer försämrats jämfört med delåret. Prognosen på balanskravsresultatet ligger på +32 miljoner vilket då kan jämföras med 2022 då prognosen var +52,1 miljoner kronor i augusti men utfallet blev +68,6 miljoner kronor.

Delårsresultat miljoner kronor	2023	2022	2021	2020	2019
Kommunen	91,9	-3,1	137,7	54,0	59,9
Skattefinansierad verksamhet	91,2	0,4	132,2	49,1	55,0
Taxefinansierad verksamhet	-3,1	0,2	0,6	0,0	0,7
Affärsdrivande verksamhet	3,9	-3,7	4,9	4,9	4,2
<i>Koncernens resultat i förhållande till kostnaderna</i>	<i>8,6%</i>	<i>-0,3%</i>	<i>14,4%</i>	<i>5,8%</i>	<i>6,5%</i>
<i>Resultat för skattefinansierad verksamhet i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag</i>	<i>11,0%</i>	<i>0,1%</i>	<i>18,1%</i>	<i>6,9%</i>	<i>8,3%</i>

Delårsresultaten för den affärsdrivande verksamheten har förbättrats jämfört med 2022 och ligger nu mer i nivå med 2021–2019. Detta beror i huvudsak på att hyresintäkterna förbättrats och att kostnaderna för fastighetsunderhåll minskat väsentligt framförallt på Västra Fabriken. Den taxefinansierade verksamheten visar sämre delårsresultat än tidigare år och går -3,1 miljoner kronor per sista augusti.

Helårsprognosen pekar på ett fortsatt bra resultat för de egentliga verksamheterna förutom för fastighetsverksamheten som fortfarande prognostiserar ett underskott men inte i närheten av underskottet som blev 2022 utan ett underskott med inte allt för långt ifrån nollan. De taxefinansierade verksamheterna tror inte på några större avvikelser från budget. AB Hallstahem tror att resultatet för delåret på +14 miljoner kronor kommer hålla ända till årsskiftet.

Kommunens resultat efter balanskravsjusteringar uppgår vid delåret till +70,5 miljoner kronor och prognosen pekar på +32,4 miljoner kronor för helåret. Detta gör att balanskravet uppfyller kommunallagens krav på en ekonomi i balans vid årets slut. Se mer under rubriken Balanskravsresultat.

Intäkter och kostnader	2023	2022	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter (mnkr)	306,2	263,8	289,7	279,8	255,9
-Förändring (%)	16,1%	-8,9%	3,5%	9,3%	-11,8%
Varav exploateringsintäkter	3,9	5,4	4,1	1,2	7,0
Varav riktade bidrag	71,6	71,1	88,6	77,4	67,6
Verksamhetens kostnader (mnkr)	-1 074,9	-975,4	-957,3	-931,0	-915,5
-Förändring (%)	10,2%	1,9%	2,8%	1,7%	-4,4%
Varav pensionskostnader	-50,4	-35,7	-38,4	-35,8	-33,8
Verksamhetens nettokostnad (mnkr)	-768,7	-711,6	-667,7	-651,3	-659,5
-Förändring (%)	8,0%	6,6%	2,5%	-1,3%	-1,1%
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	828,0	776,7	729,3	708,7	661,1
-Förändring (%)	6,6%	6,5%	2,9%	7,2%	-21,9%
Varav generella statsbidrag och utjämning	273,5	241,9	230,4	231,7	183,8
Finansnetto (mnkr)	32,6	-68,2	76,1	-3,5	58,3
-Förändring (%)	-147,8%	-189,6%	-2283,1%	-106,0%	84,0%

Verksamheternas intäkter har under januari till augusti ökat med 16,1% jämfört mot samma period 2022. Jämfört med 2022 så är det framförallt hyresintäkter, interna intäkter samt försäljning av verksamhet som ökat.

Verksamheternas kostnader har under samma period ökat med 10,2%. Lönekostnaderna har ökat med 6,7% eller 21 miljoner kronor jämfört med samma period 2022. Största ökningen återfinns inom Kultur och Fritidsnämnden där ökningen är 12,2% (1 miljon kronor) och Barn- och utbildningsförvaltningen där ökningen är 8,8% (10,4 miljoner kronor). Inom kultur- och fritid så är flytten av barn- och ungdomscoacherna från gamla socialförvaltningen till kultur och fritid förklaringen till ökningen. Inom barn- och utbildning så härör kostnadsökningen från tillkommande statsbidrag som använts till mer personal. Det som ökat mest är pensionskostnaderna som ökat med 15 miljoner kronor jämfört med samma period förra året. Ökningen kommer framförallt ifrån att pensionskostnaderna räknas upp med inflationen och med de höga inflationsnivåer som varit så är ökningen onormalt stor. Därefter är det köp av verksamhet och fastighetskostnader som vardera är cirka 14 miljoner kronor högre än 2022. Sammantaget har verksamheternas nettokostnader ökat med 8% jämfört med samma period 2022. En onormalt hög ökning jämfört med tidigare år men som är starkt förknippad med kostnadsökningar kopplat till inflationen.

Skatteintäkterna uppgick till 554,5 miljoner kronor och är en ökning med 3,7% jämfört med samma period 2022. Framför allt så är det slutavräkningsposterna som inte blev riktigt lika höga som 2022

men uppgår till 9,5 miljoner kronor. Slutavräkningen för 2022 ser ut att bli +3,5 miljoner och omräkningen för 2023 ser ut att bli nästan +11,6 miljoner kronor för helåret. Statsbidragen hamnade på 273,5 miljoner kronor vilket är en ökning med 13% jämfört mot 2022. Framförallt så är det inkomstutjämningsbidraget som ökat (+17 miljoner kronor) medans LSS-utjämnningen (-3 miljoner kronor) minskat.

Finansnettot visar ett överskott för delårsperioden på +32,6 miljoner kronor detta kan jämföras med 2022 då utfallet var -68,2. Delåret 2023 är mer i linje med 2021 då finansnettot var +76,1 miljoner kronor för samma period. Räntekostnaderna för kommunens lån har mellan delår 2022 och delår 2023 ökat med ungefär 7 miljoner kronor, en utveckling som kommer fortsätta under resten av 2023 och även under kommande år. Vid delår 2022 låg kommunens snittränta på 0,63% och vid samma period 2023 har den stigit till 2,17%. En extremt hög ökning för en så kort period. Bakgrunden är Riksbankens höjningar av styrräntan som under samma period gått från 0,75% till 3,75% och sen höjdes till 4,0% från och med 27 september. Detta innebär att samtliga nya lån som kommunen behöver kommer behöva lånas till en betydligt högre ränta än de befintliga lånen.

Sammantaget visar kommunen upp ett väldigt bra delårsresultat.

Nedanstående tabeller är uppställda utifrån verksamhetsperspektivet och kan därför skilja från nämndperspektivet. Nämndperspektivet visas i avsnittet Driftredovisning.

Intäkter och kostnader					
Skattefinansierad verksamhet	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter (mnkr)	272,0	231,1	255,0	244,2	220,6
-Förändring (%)	18%	-9%	4%	11%	-14%
Kostnader inkl finansnetto (mnkr)	-1 008,8	-1 007,4	-852,0	-903,9	-826,7
-Förändring (%)	0%	18%	-6%	9%	-8%
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	828,0	776,7	729,3	708,7	661,1
-Förändring (%)	7%	7%	3%	7%	-22%
Resultat	91,2	0,4	132,2	49,1	55,0
per verksamhet					
Äldreomsorg					
Intäkter (mnkr)	36,8	35,6	40,9	32,9	24,5
Kostnader (mnkr)	-193,3	-181,3	-183,7	-175,6	-176,2
Nettokostnader (mnkr)	-156,6	-145,7	-142,8	-142,7	-151,7
Personer med funktionsnedsättning					
Intäkter (mnkr)	13,5	12,5	20,3	20,4	17,9
Kostnader (mnkr)	-99,4	-91,4	-89,4	-91,1	-93,4
Nettokostnader (mnkr)	-85,9	-78,9	-69,2	-70,7	-75,6
Individ- och familjeomsorg					
Intäkter (mnkr)	2,6	2,2	3,8	4,3	4,6
Kostnader (mnkr)	-42,5	-40,9	-46,1	-44,0	-44,3
Nettokostnader (mnkr)	-40,0	-38,7	-42,4	-39,7	-39,6
Särskilt riktade insatser					
Intäkter (mnkr)	12,1	11,6	13,6	16,6	22,5
Kostnader (mnkr)	-20,5	-18,4	-17,3	-19,9	-21,3
Nettokostnader (mnkr)	-8,4	-6,8	-3,6	-3,3	1,2
Förskola					
Intäkter (mnkr)	18,2	18,0	16,4	15,8	15,4
Kostnader (mnkr)	-118,1	-107,1	-104,6	-99,0	-98,4
Nettokostnader (mnkr)	-99,9	-89,1	-88,2	-83,2	-83,0
Grundskola					
Intäkter (mnkr)	19,7	21,9	19,8	18,6	17,8
Kostnader (mnkr)	-154,1	-145,5	-131,3	-124,7	-122,6
Nettokostnader (mnkr)	-134,4	-123,6	-111,4	-106,2	-104,8
Gymnasie- och vuxenutbildning					
Intäkter (mnkr)	4,9	2,6	8,2	5,9	4,3
Kostnader (mnkr)	-62,9	-61,9	-62,7	-61,0	-57,4
Nettokostnader (mnkr)	-58,0	-59,3	-54,5	-55,1	-53,1
Kultur- och fritidsverksamhet					
Intäkter (mnkr)	4,7	5,7	5,8	3,7	4,7
Kostnader (mnkr)	-36,5	-35,1	-31,4	-29,4	-29,0
Nettokostnader (mnkr)	-31,8	-29,4	-25,6	-25,7	-24,3
Övrig skattefinansierad verksamhet					
Intäkter (mnkr)	159,5	120,9	126,2	126,1	108,9
Kostnader (mnkr)	-314,0	-257,5	-261,7	-255,6	-242,5
Nettokostnader (mnkr)	-154,4	-136,6	-135,5	-129,5	-133,6

Det skattefinansierade verksamheternas intäkter har ökat med 18% sen 2022. Sett ur ett lite längre perspektiv så har intäkterna ökat med 6,7 % sen 2021. Kostnaderna har sedan 2022 ökat med 11%. Sammantaget så har nettokostnaderna nästan legat stilla sen 2022 och har endast ökat med 1,4 miljoner kronor.

Äldreomsorgen har under 2023 ökat intäkterna med 1 miljoner kronor och det man tappat i statsbidrag har äldreomsorgen hämtat hem genom ökade hyresintäkter och mer intäkter för taxor och avgifter. På kostnadssidan så har kostnaderna ökat med 12 miljoner kronor varav 9 miljoner är personalkostnader och 2 miljoner är hyreshöjningar. Sammantaget har nettokostnaderna ökat med 7,5% jämfört med 2022.

Inom området personer med funktionsnedsättning så har trenden med minskande nettokostnader brutits, för andra året i rad så ökar nettokostnaden. Intäkterna har ökat med 1 miljon kronor jämfört med 2022 samtidigt som kostnaderna ökat med 8 miljoner kronor. I princip hela kostnadsökningen kan hänföras till personalkostnaderna (7,5 miljoner kronor). Sammantaget så är nettokostnadsökningen 8,9% jämfört med 2022.

Inom individ- och familjeomsorgen ökar nettokostnaden med 3,3% men är på samma nettokostnadsnivå som åren 2020 och 2019 och fortfarande lägre än 2021. Kostnaderna för både försörjningsstöd och köpta platser minskar från 2021 och ligger något högre än 2022. Personalkostnaderna har ökat men ligger inom gränserna för normala löneökningar.

Inom skolområdet har intäkterna minskat och det är de riktade statsbidragen inom grundskolan som minskat. Kostnaderna inom förskolan har ökat med 11 miljoner kronor (10%) och nästan helt kostnader för egen personal (+9 miljoner kronor, 11%). Kostnaderna för köpta platser ligger på samma nivå som 2022. Inom grundskolan är det även här kostnader för egen personal som ökat. Ökningen är 9 miljoner kronor som motsvarar en kostnadsökning på 8,8% jämfört med samma period 2022. Övriga kostnader ligger på i stort sett samma nivå som 2022.

Inom området gymnasie- och vuxenutbildningen har vuxenutbildningen ökat sina intäkter från riktade statsbidrag med 2 miljoner kronor. I övrigt så ser det ut ungefär som 2022 på övriga poster.

Kultur- och fritidsverksamheten har under 2023 minskat intäkterna marginellt med -1 miljon kronor och härrör från området bad och camping och att vallmobadet är stängt för renovering. Kostnaderna ökat med 1,5 miljoner kronor mellan 2023 och 2022 och är i princip bara kostnader för egen personal som ökat.

För den övriga skattefinansierade verksamheten ökar intäkterna med 37 miljoner kronor. Varav tekniska nämnden står för 11 miljoner, kommunstyrelsen 15 miljoner. De stora ökningarna är mest interna poster, internhyror och likande. Den stora ökningen på kommunstyrelsen är den nya utfördelningen av kommunens gemensamma IT-kostnader som tidigare enbart belastade kommunstyrelsen men som från och med 2023 fördelas ut till verksamheterna. Kostnadsökningen är 54 miljoner kronor där utfördelningen av IT-kostnader och pensionskostnaderna är de stora posterna. Sammantaget ökade nettokostnaderna för den övriga skattefinansierade verksamheten med 13% jämfört med 2022.

Intäkter och kostnader					
Taxefinanserad verksamhet	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter (mnkr)	24,0	24,4	24,1	24,9	24,9
-Förändring (%)	-1,7%	1,2%	-3,2%	-0,2%	4,7%
Kostnader inkl finansnetto (mnkr)	-27,1	-24,2	-23,5	-24,8	-24,2
-Förändring (%)	12,1%	3,0%	-5,5%	2,7%	8,5%
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Förändring (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Resultat	-3,1	0,2	0,6	0,0	0,7
Vatten och Avlopp					
Intäkter (mnkr)	24,0	24,4	24,1	24,9	24,9
Kostnader (mnkr)	-27,1	-24,2	-23,5	-24,8	-24,2
Nettokostnader (mnkr)	-3,1	0,2	0,6	0,0	0,7

Vatten och avloppsverksamheten visar ett negativt delårsresultat på -3,1 miljoner kronor. Intäkterna har mellan 2023 och 2022 minskat med -0,4 miljoner kronor. Kostnaderna har ökat med 2,9 miljoner kronor. Sen 2021 utförs driften av vatten och avloppsverksamheten av Mälarenergi Vatten AB.

Intäkter och kostnader					
Affärsverksamhet	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter (mnkr)	10,2	8,3	10,6	10,7	10,4
-Förändring (%)	22%	-22%	-1%	3%	4%
Kostnader inkl finansnetto (mnkr)	-6,3	-12,0	-5,7	-5,8	-6,2
-Förändring (%)	-47%	109%	-1%	-7%	1%
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
-Förändring (%)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Resultat	3,9	-3,7	4,9	4,9	4,2
Fastighetsverksamhet					
Intäkter (mnkr)	10,2	8,3	10,6	10,7	10,4
Kostnader (mnkr)	-6,3	-12,0	-5,7	-5,8	-6,2
Nettokostnader (mnkr)	3,9	-3,7	4,9	4,9	4,2

För den affärsdrivande verksamheten har intäkterna ökat med 1,9 miljoner kronor och hyresuppräknningen från 2023 som gjort den ökningen. På kostnadssidan har kostnaderna minskat med 5,7 miljoner kronor och den stora delen står minskade kostnader för fastighetsunderhåll. Sammantaget uppvisar affärsverksamheten ett överskott på 3,9 miljoner kronor för delåret 2023.

AB Hallstahem uppvisar ett resultat på +21,1 miljoner kronor för årets första åtta månader. Jämfört med budget så är det underhållskostnader som ligger lägre än förväntat. På helåret förväntas kostnaderna komma ifatt det som är budgeterat och prognosen är att året kommer sluta på +14 miljoner kronor.

Budgetföljsamhet

Avvikelser från budgetat resultat	Prognos	
	2022	2023
Verksamhetens intäkter (mnkr)	-10,4	14,4
Verksamhetens kostnader inkl avskrivningar (mnkr)	21,3	6,1
Skatteintäkter och statsbidrag (mnkr)	32,9	23,9
Finansnetto (mnkr)	-90,0	17,7
Resultat	-46,1	62,1

En del i att förstå årets resultat men också för att bedöma den kommunala koncernens förmåga att planera och genomföra verksamheten enligt plan är att utvärdera budgetföljsamheten. Kommunens prognostiserade resultat avviker positivt mot det budgeterade resultatet med +62,1 miljoner kronor. I tabellen framgår att prognosen för verksamhetens kostnader understiger budget med +6,1 miljoner kronor och att intäkterna överstiger budget med +14,4 miljoner kronor.

Detaljnivån på prognosen är inte tillräckligt djup för att kunna göra några djuplodande analyser men av det som kan utläsas så är det på intäktssidan framförallt avgifter och bidrag som avviker positivt från budget. Där är det bland annat mer statsbidrag men även större intäkter för stadsnätet än budgeterat. Det som avviker negativt är hyres- och interna intäkter avviker mot budget. En stor del där är hyresintäktsförlusten från Västra Fabriken.

På kostnadssidan så är det personalkostnader som avviker positivt +24,2 miljoner mot budget. Största posten där ligger hos äldreförvaltningen som prognostiserar ett överskott på 12,3 miljoner på personalkostnaderna. På det som avviker negativt så är det köp av verksamhet som stick ut med -18,4 miljoner mot budget. Här återfinns framförallt köpa platser inom LSS-området men även kostnader för kollektivtrafik i form av skolskjutsar, färdtjänst med mera. Avskrivningarna förväntas bli lägre än budgeterat på grund av framförallt förseningar i investeringsprojekten det vill säga projekt som skulle stått färdiga 2022 inte blev färdiga.

Skatteintäkterna prognostiseras att bli 23,9 miljoner kronor bättre än budget och härrör framförallt på en mer positiv utveckling av skatteintäkterna än vad SKR beräknade vid årsskiftet. Utvecklingen av kommunens värdepappersportfölj går bättre än budget så finansnettot bedöms bli +17,7 miljoner kronor bättre än budgeterat.

Mer detaljer och uppdelat per nämnd finns i driftredovisningen.

Kommunens investerings- och finansieringsverksamhet

Under januari till augusti 2023 investerade kommunen för 90,2 (113,5) miljoner kronor. Under de senaste fem åren har investeringstakten vid delåret legat i snitt på 73,9 miljoner kronor. De senaste åren har kommunen dragits med en låg nyttjandegrad av investeringsbudgeten. På helåret 2022 var exempelvis genomförandegraden 46% medan den vid delåret 2023 ligger på 22%. Vid delåret 2022 var den 35%

Något som är värt att ta till sig är att trots en väldigt hög investeringsbudget 414,5 miljoner för 2023 är genomförande lägre än föregående år. En förklaring är att det blivit förseningar i byggprocesserna. Mer om detta under investeringsredovisningen.

Investeringar och långfristig skuld	2023	2022	2021	2020	2019
Investeringar (mnkr)	90,2	113,5	35,5	68,9	61,7
-Förändring	-20,5%	219,7%	-48,5%	11,7%	-61,8%
Långfristig skuld (mnkr)	585,5	618,3	510,6	578,5	490,0
-Förändring	-5,3%	21,1%	-11,7%	18,1%	27,4%
Självfinansieringsgrad (ggr)	1,25	0,57	1,25	0,10	-0,28

Trots investeringar på 90,2 miljoner kronor så minskar den långa låneskulden och hela investeringssumman har finansierats med egna medel. Den ger dock inte en helt riktig bild av verkligheten utan under året har låneskulden ökat med 58,9 miljoner kronor men då en relativt stor del av lånen förfaller till betalning under nästkommande 12 månader så redovisas dessa som en kortfristig skuld. Under året har nyupplåning och refinansiering av lån gjorts för 104,1 miljoner kronor och under samma period har lån motsvarande 41,1 miljoner amorterats.

Soliditet

Kommunens soliditet har under delårsperioden ökat något och ligger nu på 56,1%, upp från 55,0% vid bokslutet, exklusive pensionsåtagandet och inklusive pensionsåtagandet så är soliditeten 41,0%, upp från 39,4% vid bokslut 2022. Det som påverkat soliditet mest under 2022 är den positiva utvecklingen på kommunens värdepapper.

Slutsatser avseende resultat och ekonomisk ställning

Både delårsutfallet och prognosen för helåret ligger över budget för perioden. En del har att göra med värdepapperna men även ett oväntat positivt utfall på skatteutfallet och en god tilldelning av generella statsbidrag. Verksamhetens resultat är budgeterat till -14,3 miljoner kronor för helåret 2023 men prognostiseras till +30,1 miljoner kronor för helåret. Sammantaget så ser 2023 ut att bli ett väsentligt mycket bättre år än vad som förutspåddes vid första resultatprognosen.

Balanskravsresultat

Balanskravet är kommunallagens regelverk för krav på ekonomisk balans mellan intäkter och kostnader. Ett positivt resultat krävs för att säkra det egna kapitalet och bygga upp medel för reinvesteringar. Om intäkterna är lägre än kostnaderna något år uppstår ett underskott som ska återställas inom de närmaste tre åren. Lagen medger att avvikelser från denna regel får ske om kommunen kan åberopa synnerliga skäl och kommunen slipper då återställningen.

Kommunen ska upprätta en balanskravsutredning vid varje bokslut där huvudprincipen är att realisationsvinster inte ska räknas in bland intäkterna. Vidare är huvudprincipen att realisationsförluster ska medräknas i avstämning mot balanskravet. Från detta ska orealiserade vinster och förluster för kommunens värdepapper undantas.

I kommunfullmäktiges beslut avseende årsredovisning 2021 infördes en resultatutjämningsreserv bestående av dels överskottet 2021, dels en ombenämning av en tidigare post kallad balansfond. Resultatutjämningsreserven uppgår till 85,5 miljoner kronor. Det finns inga tidigare negativa balanskrav som behöver återställas.

Årets balanskrav

Balanskravsutredning (tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	Prognos 2023	Bokslut 2022
=Årets resultat enligt resultaträkningen	91 937	-3 083	62 399	-8 184
-Samtliga realisationsvinster	0	-6 770	0	-16 568
+Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0
+Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0	0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	-21 474	80 317	-30 000	82 868
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	2 342	0	10 543
=Årets resultat efter balanskravsjusteringar	70 463	72 806	32 399	68 659
-Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
+Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0	0
=Balanskravsresultat	70 463	72 806	32 399	68 659

Väsentliga personalförhållanden

Personalredovisning	Delår aug 2022	Bokslut 2022	Delår aug 2023
Antal månadsanställda	1486	1492	1518
varav kvinnor	1233	1235	1265
varav män	253	257	253
varav tillsvidareanställda	1317	1325	1344
varav tillsvidareanställda %	89,0%	88,8%	88,5%
Åldersfördelning i % bland kommunens tillsvidareanställda			
0-29 år	11,5%	9,0%	10,0%
30-39 år	21,8%	22,0%	23,7%
40-49 år	23,8%	24,0%	23,7%
50-59 år	29,2%	28,0%	27,8%
60 - år	14,0%	16,0%	14,8%
Medelålder bland kommunens tillsvidareanställda			
Totalt	45,8	44,5	45,7
Kvinnor	46,1	46,8	46,2
Män	44,3	44,6	43,2
Syssetsättningsgrader			
Heltidsanställda kvinnor i %	84,35%	84,74%	85,63%
Deltidsanställda kvinnor i %	15,65%	15,26%	14,37%
Heltidsanställda män i %	90,78%	91,94%	91,43%
Deltidsanställda män i %	9,22%	8,06%	8,57%
Personalomsättning i %		17,60%	9,52%
Frisktal i %	26,97%	19,97%	32,69%
Total sjukfrånvaro i % av arbetad tid	7,78%	7,83%	7,28%
varav kvinnor	8,16%	8,16%	7,76%
varav män	5,81%	6,06%	4,79%
varav anställda 29 år och yngre	5,34%	6,31%	6,28%
varav anställda mellan 30 och 49 år	6,87%	6,62%	6,31%
varav anställda 50 år och äldre	9,26%	9,26%	8,56%
Långtidssjukfrånvarons andel av total sjukfrånvaro	45,70%	45,14%	55,98%

Hallstahammars kommun hade 2023-08-31 1518 medarbetare med månadsanställning. Av dessa var 1344 (88,5%) tillsvidareanställda. Kommunens personal bestod av 83,3% kvinnor och 16,6% män. Medelåldern för de tillsvidareanställda medarbetarna var 45,7 år, vilket är ungefär samma medelålder som vid samma period föregående år, då medelåldern var 45,8 år.

Inom Hallstahammars kommun arbetar 85,63% av kvinnorna heltid, vilket är en ökning jämfört med samma period tidigare år (augusti 2022: 84,35%). Av männen arbetar 91,43% heltid, vilket även det är en ökning jämfört med samma period förra året (augusti 2022: 90,78%).

Arbetsmiljö och hälsa

Den totala sjukfrånvaron uppgick 2023-08-31 till 7,28 %, Det är något lägre jämfört med såväl motsvarande period föregående år, då sjukfrånvaron uppgick till 7,78 % som jämfört med bokslut 2022 då sjukfrånvaron uppgick till 7,83 %. Sjukfrånvaron för kvinnliga medarbetare är högre (7,76 %), jämfört med sjukfrånvaron för männen (4,79 %).

Sjukfrånvaron i åldersgruppen upp till 29 år uppgick 2023-08-31 till 6,28 %, vilket är en ökning jämfört med samma period förra året, då sjukfrånvaron uppgick till 5,34 %. Jämfört med bokslut 2023 är dock sjukfrånvaron ungefär densamma, 6,31%.

I åldersgruppen 30-49 år uppgick sjukfrånvaron till 6,31 %, vilket är något lägre jämfört med såväl motsvarande period förra året (6,87 %) som med bokslut 2022 (6,62 %).

I åldersgruppen 50 år och äldre uppgick sjukfrånvaron 2023-08-31 till 8,56 %, vilket är en minskning jämfört med såväl motsvarande period förra året som med bokslut 2022, då sjukfrånvaron vid bägge tidpunkterna uppgick till 9,26 %.

Långtidssjukfrånvarons (mer än 60 dagar) andel av den totala sjukfrånvaron uppgick till 55,98 %, vilket är en ökning jämfört med såväl motsvarande period förra året (45,70%) som med bokslut 2022 (45,14 %).

Det totala frisktalet för Hallstahammars kommuns medarbetare, det vill säga hur hög andel medarbetare som inte har haft någon sjukfrånvaro alls under perioden fram till 2023-08-31 uppgick till 32,69%. Det är en ökning jämfört med motsvarande period förra året, då frisktalet uppgick till 26,97%. Det innebär alltså att det är flera personer under denna period, som inte haft någon sjukfrånvaro alls om man jämför med samma period förra året.

Inom arbetsmiljöområdet påbörjades under hösten 2022 ett arbetsmiljöarbete med fokus på den övergripande uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet på alla nivåer i organisationen och en rutin och uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet, SAM, fastställdes. Under året har det pågått ett arbete med att implementera system och strukturer utifrån rutinen, där bland annat stödmaterial till chefer inför arbetsplatsträffarnas olika teman har tagits fram.

Lönerevisionen

En ny riktlinje för lönebildning med tydligt fokus på lön som styrmedel för att uppnå verksamhetens mål, antogs i juni 2022 och kommunens verksamheter arbetar utifrån riktlinjen. Ett arbete pågår också med att tydliggöra hur lönebildningsprocessen är sammankopplad med kommunens styrmodell där nämndens och förvaltningens fokus är det som också ska styra medarbetarens fokus. Detta ska förmedlas bland annat i medarbetarsamtalet och följas upp i lönesamtalet. På så vis ska styrningen mot verksamhetens mål ske på ett än mer tydligare sätt. Under året har fokus varit att förtydliga den kopplingen och chefer har fått utbildning i såväl lönebildningsprocessen som i samtalet som styrverktyg.

Inga nya lönekollektivavtal har tecknats under året, däremot hade Kommunal en skrivning i sitt avtal HÖK 20, att utfallet avtalsperiodens sista år (2023) skulle bestämmas utifrån industrins märke. Industrins märke blev högre än förväntat och förhandlingen mellan centrala parter drog ut på tiden, vilket gjorde att Kommunals löneöversyn fördröjdes ett par månader.

Sammantaget blev kostnaden för lönerevisionen 2023 cirka 32 miljoner varav 9/12-delar fördelades ut under 2023 och resterande 3 månader fördelades ut i budget 2024. I Mål och Budget 2023–2025 avsattes totalt 26,5 miljoner kronor för lönerevisionen. Anledningen till att den blev dyrare än budgeterat var att kommunals centrala avtal gav högre löneökningar än förväntat.

Övriga väsentliga personalförhållanden

Ett nytt intranät introducerades under februari månad. Intranätet är en viktig informationskanal för såväl chefer som medarbetare, där det ska det gå att hitta tydlig och enkel information och processbeskrivningar. Stort fokus har under perioden varit att revidera, sortera och publicera ny information till det nya intranätet.

Inom chefs- och ledarskapsområdet genomfördes under våren en två dagar lång chefsintroduktion för nya chefer, något som skedde i fysisk form för första gången sedan pandemin.

Förväntad utveckling

Befolkningsutveckling

Befolkningsutvecklingen för 2023 går långsammare än förväntat. Från årsskiftet till juli så är det en ökning med 13 individer till 16 724. Denna utveckling kan jämföras med 119 individer för samma period 2022, 158 individer 2021, 58 individer 2020 eller 105 individer 2019. 2023 har alltså en betydligt sämre utveckling än tidigare år. En bedömning är att ränteförändringarna som varit och nu slår igenom med fullkraft på bolånemarknaden är en bidragande orsak. Vid beslutet av Mål och budget 2024–2026 så skrevs befolkningsprognosen ned till 16 782 personer från föregående års mål och budget där prognosen var 16 830 personer. Blir befolkningsutvecklingen lägre kommer det sänka både skatteintäkterna och de generella statsbidragen.

Hallstahammars kommun är dock inte ensamma i att befolkningsprognoserna troligen inte kommer slå in. SCB skriver i en kommentar till befolkningsciffrorna för juli att 2023 har den lägsta befolkningsökningen på 17 år.

Konjunkturen

Konjunkturen är i början av en lågkonjunktur. Arbetslösheten väntas öka under 2023 och 2024 och det kommer påverka skatteunderlaget. Den höga inflationen och högre räntor tillsammans med en minskad efterfrågan i omvärlden är de främsta skälen till att konjunkturen viker.

Inflationen

Inflationen kommer ligga på en förhöjd nivå jämfört med målet på 2% även under resten av 2023 och troligen även större delen av 2024 innan del kommer ner till 2%-nivån som är Riksbankens inflationsmål. Detta innebär för Hallstahammar fortsatta högre kostnadsökningar än vi är vana vid. Inflationen slår tydligast mot kommunens pensionskostnader som kommer ligga kvar på den högre nivå under längre tid. Utifrån senaste pensionsprognosen med dessa nya inflationsantaganden så kommer pensionskostnader för 2025 bli 11 miljoner högre än tidigare prognos dock ser 2024 ut att ge 9 miljoner kronor lägre pensionskostnader än befarat i mål och budget 2024–2026.

Styrräntan

Styrräntan har höjts 4 gånger under 2023 och förväntas höja ytterligare en gång till under 2023. Styrräntan har höjts från 0% till 4% på knappt ett år och enligt Riksbanken kommer den efter näst höjning ligga kvar på ungefär den nivån under 2024 och kanske börja sjunka något under slutet av 2025 början av 2026. Så nu behöver det ske en omställning Vi har vant oss med en nollränta och nu behöver vi tänka till extra mycket och prioritera. Där räntekostnaderna under en lång period varit en marginell post har den ökat och kommer öka och därmed äta en allt större del av skattekakan.

Investeringar

Hallstahammars kommun står inför stora investeringsbehov nu och de närmaste åren. Många av kommunens fastigheter börjar nå slutet av sin tekniska livslängd. Detta tillsammans med nya arbetsätt och behovet av digitalisering gör att beståndet behöver förnyas eller behöver stora ombyggnadsåtgärder. Under hösten arbetas med att skriva fram ett större program för att få ner energiåtgången, fixa ventilation med mera. Detta kallas EBUP, energibesparandeunderhållsprojekt, och är nu i slutskedet av att tidsättas, planeras och kostnadsberäknas.

Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen är något som just nu drabbar alla kommunens verksamheter. Svårigheten att få tag i kvalificerad personal blir allt svårare. Det hela blir inte lättare av att alla kommuner och regioner i Sverige har samma bekymmer. Vi konkurrerar mer och mer om samma personal. Hallstahammars kommun behöver satsa på att vara attraktiva som arbetsgivare och hitta sätt att sticka ut mot andra arbetsgivare för att locka hit nya medarbetare. Detta samtidigt som vi behöver utveckla nya arbetssätt för att minska behovet av personal, en lösning på detta är att satsa än mer på digitalisering så de fysiska personer vi har gör det där vi allra helst vill ha en fysisk person.

Finansiella rapporter

Resultaträkning

Tusentals kronor	Not	Utfall	Utfall	Bokslut	Budget	Prognos
		2023-08-31	2022-08-31	2022	2023	2023
Verksamhetens intäkter	3,10	175 442	165 939	255 144	205 356	209 864
Verksamhetens kostnader	4,10	-909 591	-844 057	-1 316 802	-1 364 302	-1 363 833
Avskrivningar	5	-34 535	-33 460	-50 145	-67 150	-51 555
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>		-768 684	-711 577	-1 111 803	-1 226 096	-1 205 524
Skatteintäkter	6	554 508	534 860	798 742	814 789	830 007
Generella statsbidrag och utjämning	7	273 465	241 866	371 927	396 999	405 666
<i>Verksamhetens resultat</i>		59 289	65 149	58 865	-14 308	30 149
Finansiella intäkter	8	45 342	5 719	33 123	34 000	51 200
Finansiella kostnader	9	-12 693	-73 951	-100 172	-19 434	-18 950
<i>Resultat efter finansiella poster</i>		91 938	-3 083	-8 184	258	62 399
Extraordinära poster		0	0	0	0	0
Årets resultat		91 938	-3 083	-8 184	258	62 399

Balansräkning

Tusentals kronor	Not	Kommunen		
		2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Anläggningstillgångar		1 249 878	1 184 839	1 197 458
Immateriella anläggningstillgångar	11	0	0	0
Materiella anläggningstillgångar	12	1 089 239	1 024 984	1 037 926
Mark, byggnader, tekniska anläggningar		1 062 332	1 004 338	1 015 829
Maskiner och inventarier		26 907	20 646	22 097
Övriga materiella anläggningstillgångar		0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	14	160 639	159 855	159 532
Bidrag till statlig infrastruktur		0	0	0
Omsättningstillgångar		859 241	788 459	787 537
Förråd m.m.	15	31 935	26 753	27 237
Fordringar	16	86 859	89 415	114 834
Kortfristiga placeringar	17	599 160	564 056	562 167
Kassa, bank	18	141 288	108 236	83 299
Summa tillgångar		2 109 119	1 973 298	1 984 995
Eget kapital, avsättningar och skulder				
Eget kapital	19	1 184 105	1 097 267	1 092 167
Årets resultat		91 938	-3 083	-8 184
Resultatutjämningsreserv		85 548	0	85 548
Övrigt eget kapital		1 006 619	1 100 351	1 014 802
Avsättningar		21 362	24 071	20 098
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	20	21 362	24 071	20 098
Andra avsättningar		0	0	0
Skulder		903 653	851 960	872 730
Långfristiga skulder	21	582 502	618 295	613 970
Kortfristiga skulder	22	321 151	233 665	258 760
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		2 109 119	1 973 298	1 984 995

Tusentals kronor	Not	Kommunen		
		2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER				
Panter och därmed jämförliga säkerheter	23	792 442	775 247	772 237
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	24	320 000	316 669	310 773
Övriga ansvarsförbindelser		0	0	0

Kassaflödesanalys

Tusentals kronor	Not	Kommunen		
		2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat		91 938	-3 083	-8 184
Justering för ej likviditetspåverkande poster	26	35 693	35 188	47 849
Övriga likviditetspåverkande poster		0	0	0
Poster som redovisas i annan sektion		0	0	0
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		<i>127 631</i>	<i>32 104</i>	<i>39 662</i>
Ökning/minskning av periodiserade anläggningsavgifter		0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	16,17	-9 018	77 538	54 008
Ökning/minskning förråd och varulager	15	-4 698	-2 381	-2 865
Ökning/minskning kortfristiga skulder	22	62 391	-104 203	-79 108
Kassaflöde från den löpande verksamheten		176 306	3 058	11 697
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar		0	0	0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0
Investering i materiella anläggningstillgångar	12	-85 848	-111 843	-141 631
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	12	0	0	160
Investering i kummunkoncernföretag		0	0	0
Försäljning av kummunkoncernföretag		0	0	0
Investering i finansiella anläggningstillgångar	14	-1 391	-180	-180
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	14	284	590	913
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-86 955	-111 433	-140 738
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån		104 105	46 250	45 876
Amortering av låneskulder		-41 100	-14 325	-18 600
Amortering av skulder för finansiell leasing		-617	-324	-472
Förändring kortfristig del av långfristig skuld		-93 750	110 450	110 975
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		-31 362	142 051	137 779
BIDRAG TILL INFRASTRUKTUR				
Utbetalning av bidrag till infrastruktur		0		
Årets kassaflöde		57 989	33 677	8 737
Likvida medel vid årets början		83 299	74 559	74 558
Likvida medel vid årets slut		141 288	108 236	83 295

Noter

Not 1 Redovisningsprinciper

Vid upprättandet av räkenskaperna har samma redovisningsprinciper som i senaste årsredovisningen använts förutom nedanstående.

Värderings- och omräkningsprinciper

Redovisningsprinciper i driftsredovisningen

Löner har belastats med ett personalomkostnadspålägg (PO-pålägg) på 43 % som inkluderar sociala avgifter och pensionskostnader. Tidigare har förtroendevalda haft ett annat PO-pålägg men från och med 2023 är det samma PO även för förtroendevalda.

Kostnader för IT interndeberas från och med 2023 för alla delar utom kostnader för internetanslutningarna som kommer hanteras till 2024 och då läggas på hyran. Gemensam administration under kommunstyrelseförvaltningen som ekonomi, personal, kundcenter, nämndadministration med mera fördelas inte ut på respektive verksamhet. Däremot systemkostnader för gemensamma system, såsom ekonomisystem och HR-system, fördelas ut i den interna IT-fördelningen.

Not 2 Uppskattningar och bedömningar

Vid delåret har samma uppskattningar och bedömningar som gjordes vid senaste bokslutet använts.

Resultaträkningens noter 3–10

Not 3 Verksamhetens intäkter	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Försäljningsintäkter	8 402	8 116	15 945
Taxor och avgifter	60 107	56 129	83 831
Hyror och arrenden	23 829	19 350	33 547
Bidrag och kostnadsersättningar från staten	65 758	74 296	92 408
Bidrag och gåvor från privata aktörer	412	423	412
EU-bidrag	0	0	0
Övriga bidrag	5 317	-6 108	3 305
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	7 709	7 860	13 796
Exploateringsintäkter	3 906	5 376	10 934
Realisationsvinster	0	168	637
Övriga verksamhetsintäkter	4	329	329
Summa verksamhetens intäkter	175 442	165 939	255 144
Jämförelsestörande intäkter.... Se not 10			

Not 4 Verksamhetens kostnader	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Löner och sociala avgifter	541 824	505 463	782 895
Pensionskostnader	50 433	35 713	58 925
Lämnade bidrag	26 615	27 401	40 023
Köp av huvudverksamhet	131 429	117 612	180 304
Lokal- och markhyror samt övriga fastighetskost.	69 799	59 180	88 597
Inköp av material och varor	31 734	35 625	58 531
Inköp av tjänster	29 714	28 070	41 975
Realisationsförluster och utrangeringar	0	0	0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0	1 052	4 798
Bolagsskatt	0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	28 043	33 942	60 754
Summa verksamhetens kostnader	909 591	844 057	1 316 802
Jämförelsestörande kostnader.... Se not 10			

Not 5 Avskrivningar	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Avskrivning immateriella tillgångar	0	739	739
Avskrivning byggnader och anläggningar	31 861	30 056	45 363
Avskrivning maskiner och inventarier	2 674	2 665	4 044
Nedskrivning/återföring byggnader och anläggningar	0	0	0
Summa av- och nedskrivningar	34 535	33 460	50 145

Not 6 Skatteintäkter	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Preliminär kommunalskatt	544 963	516 077	774 116
Preliminär slutavräkning innevarande år	6 035	12 892	19 392
Slutavräkningsdifferens föregående år	3 511	5 891	5 235
Mellankommunal kostnadsutjämning	0	0	0
Övriga skatter	0	0	0
Summa skatteintäkter	554 508	534 860	798 742

Not 7 Generella statsbidrag och utjämning	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Inkomstutjämning	170 093	153 290	229 936
Kostnadsutjämningsbidrag	12 723	10 267	15 318
Regleringsbidrag	26 008	30 475	45 713
Kommunal fastighetsavgift	24 852	24 003	36 117
Bidrag för LSS-utjämning	17 862	20 845	31 268
Övriga bidrag i utjämningsystemet	891	883	1 325
Övriga generella bidrag från staten	21 035	2 102	12 250
Summa generella statsbidrag och utjämning	273 465	241 866	371 927

Not 8 Finansiella intäkter	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Utdelningar från koncernföretag	0	0	0
Utdelningar på aktier och andelar	15 297	13 945	15 359
Intäkter från finansiella anläggningstillgångar	0	0	0
Realiserad vinst på försäljning av finansiella instrument	0	2 278	9 795
Orealiserad värdestegring på finansiella instrument	29 599	-11 687	669
Ränteintäkter	310	77	735
Borgensintäkter	137	0	2 398
Övriga finansiella intäkter	0	1 105	4 168
Summa finansiella intäkter	45 342	5 719	33 123

Not 9 Finansiella kostnader	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Räntekostnader på lån	9 595	2 681	5 543
Ränta på pensionsavsättningar	641	44	163
Förlust vid försäljning av finansiella instrument	713	52	52
Orealiserad värdeminskning på finansiella instrument	1 262	70 972	94 080
Övriga finansiella kostnader	483	202	334
Summa finansiella kostnader	12 693	73 951	100 172
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	2,17%	0,60%	0,86%

Not 10 Jämförelsestörande poster (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Tomträttsförsäljning, reavinst/förlust	3 906	4 324	6 136
Övriga kostnader	0	0	0
Summa jämförelsestörande poster	3 906	4 324	6 136

Balansräkningsnoter 11–25

Not 11 Immateriella tillgångar (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Förvärvade immateriella anläggningstillgångar			
Ingående anskaffningsvärde	739	739	739
Inköp	0	0	0
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	739	739	739
Ingående ackumulerade avskrivningar	-739	0	0
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Årets avskrivningar	0	-739	-739
Utgående ackumulerade avskrivningar	-739	-739	-739
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Utgående redovisat värde	0	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	4	4	4

Immateriella tillgångar	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	0	739	739
Inköp	0	0	0
Försäljningar	0	0	0
Nedskrivningar/återföringar	0	0	0
Årets avskrivningar	0	-739	-739
Överföringar	0	0	0
Utgående redovisat värde	0	0	0

Not 12 Mark, byggnader och tekniska anläggningar (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	1 578 956	1 443 492	1 443 492
Inköp	78 364	108 666	135 624
Försäljningar	0	0	-160
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	1 657 320	1 552 157	1 578 956
Ingående ackumulerade avskrivningar	-563 126	-517 765	-517 765
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Överföringar	0	0	0
Årets avskrivningar	-31 861	-30 056	-45 363
Utgående ackumulerade avskrivningar	-594 987	-547 819	-563 127
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Försäljningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Årets nedskrivningar/återföringar	0	0	0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	0
Utgående redovisat värde	1 062 332	1 004 338	1 015 829
Därav finansiell leasing	0	0	0
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	32	32	32

Not 13 Maskiner och inventarier (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Ingående anskaffningsvärde	41 018	35 012	35 012
Inköp	7 484	3 177	6 007
Försäljningar			
Utrangeringar			
Överföringar			
Utgående anskaffningsvärde	48 502	38 189	41 018
Ingående ackumulerade avskrivningar	-18 922	-14 878	-14 878
Försäljningar			
Utrangeringar			
Överföringar			
Årets avskrivningar	-2 674	-2 665	-4 044
Utgående ackumulerade avskrivningar	-21 595	-17 543	-18 922
Ingående ackumulerade nedskrivningar			
Försäljningar			
Utrangeringar			
Årets nedskrivningar/återföringar			
Utgående ackumulerade nedskrivningar			
Utgående redovisat värde	26 907	20 646	22 097
Därav finansiell leasing	3 828	1 316	1 177
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod	9	9	9

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Aktier och andelar i kommunkoncernföretag mm			
Mälarenergi Elnät AB	97 240	97 240	97 240
Fibra	502	502	502
Förlagslån Mälarenergi Elnät AB	180	180	0
AB Hallstahem	35 898	35 898	35 898
Strömsholms Utvecklings AB (STUTAB)	33	33	33
Kommuninvest	15 140	13 749	13 749
Västmanlands Avfalls AB (VAFAB)	3 238	3 238	3 238
Diverse småinnehav	243	243	243
Summa aktier och andelar	152 475	151 083	150 904
Långfristig utlåning			
HARK	3 263	3 488	3 375
Carpenter	0	153	0
Sporthallen	4 902	5 130	5 073
Summa långfristig utlåning	8 165	8 771	8 448
Summa finansiella anläggningstillgångar	160 639	159 855	159 532

Not 15 Förråd m.m.	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Bensin, Diesel	538	258	538
Berglager Trångfors	0	0	0
VA-lagret	557	557	557
Exploateringsfastigheter	30 840	25 937	26 142
Redovisat värde vid årets slut	31 935	26 753	27 237

Not 16 Fordringar	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Kundfordringar	13 525	3 787	12 939
Statsbidragsfordringar	26 950	24 565	21 284
Kommunalskattefordringar	28 938	37 538	43 382
Övriga kortfristiga fordringar	16 783	17 390	27 530
Förutbetalda kostnader/upplupna intäkter	663	6 135	9 699
Redovisat värde vid årets slut	86 859	89 415	114 834

Not 17 Kortfristiga placeringar	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Aktier och andelar			
Anskaffningsvärde	550 831	533 312	542 175
Värdereglering	48 329	30 744	19 992
Redovisat värde vid årets slut	599 160	564 056	562 167

Not 18 Kassa, bank	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Nordea	8 120	-5 868	21 694
Swedbank	133 168	112 767	61 605
Svenska handelsbanken	0	1 337	0
Summa kassa, bank	141 288	108 236	83 299

Not 19 Eget kapital	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Eget kapital ingående värde	1 092 167	1 100 351	1 100 350
Årets resultat skattekollektivet	91 938	-3 106	-6 989
Årets resultat affärsverksamhet	0	23	-1 195
Resultatutjämningsreserv	85 548	0	85 548
Årets resultat totalt	91 938	-3 083	-8 184
Eget kapital utgående värde	1 184 105	1 097 267	1 092 167
Öronmärkning eget kapital			
VA-verkets resultatfond	1 117	2 312	2 312
Regresskrav VA-kollektivet	0	0	0
Intern försäkringsfond	2 639	2 639	2 639
Balansfond	0	0	0
Förskoleplatser	1 300	1 300	1 300
Förebyggandefonden	5 600	5 600	5 600
Byggbonus	1 314	1 314	1 314
MIG Statsbidrag	1 074	1 074	1 074

Not 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Utfall	Utfall	Bokslut
(Tusentals kronor)	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Ingående avsättning inkl löneskatt	20 098	22 235	22 235
Nyintjänad pension	925	1 916	-1 042
Årets utbetalningar	-531	-552	-814
Ränte och basbeloppsuppräknig	642	140	163
Ändring av försäkringstekniska grunder	0	0	0
Övrig post	-18	-26	-26
Minskning av avsättning genom tecknande av försäkring/Överföring till stiftelse	0	0	0
Ökning/minskning av avsättning med anledning av värdeförändring på stiftelsens tillgångar	0	0	0
Förändring av löneskatt	247	358	-417
Summa avsatt till pensioner	21 364	24 071	20 098

Uppgift om aktualiseringsgrad och visstidsförordnanden finns i not 26.

Not 21 Långfristiga skulder (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	571 775	610 750	606 625
Långfristig leasingskuld	5 274	1 933	1 786
Förutbetalda anläggnings-/anslutningsavgifter	0	0	0
Förutbetalda intäkter offentliga invest.bidrag	5 453	5 612	5 559
Övriga långfristiga skulder	0	0	0
Summa långfristiga skulder	582 502	618 295	613 970
Övriga upplysningar om långfristiga skulder			
Anläggnings-/anslutningsavgifter	0	0	0
återstående antal år (vägt snitt)	0	0	0
Offentliga investeringsbidrag	5 453	5 612	5 559
återstående antal år (vägt snitt)	38	39	40
Summa förutbetalda intäkter	5 453	5 612	5 559
Upplysningar om lång- och kortfristig upplåning			0
Genomsnittlig ränta	2,17%	0,60%	0,86%
Genomsnittlig ränta exkl derivat	0	0	0
Genomsnittlig kapitalbindning (år)	2,22	2,32	2,08
Kapitalförfall andel av lån			0
0-1 år	112 075	27 600	66 225
1-3 år	268 075	187 575	176 825
3-5 år	90 000	281 875	249 875
5-10 år	100 000	0	0
över 10 år	113 000	113 700	113 700
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	2,08	1,95	1,73
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	2,08	1,95	1,73
Marknadsvärde säkringsinstrument			0
Säkrad låneskuld	0	0	0
Marknadsvärde derivat	0	0	0

Not 22 Kortfristiga skulder (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	137 957	44 781	44 958
Leverantörsskulder	39 534	35 555	53 843
Moms och punktskatter	1 313	-379	2 267
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	13 962	13 540	12 608
Retroaktiva löner och OB-ersättning	6 881	7 496	6 881
Semester och övertidsskuld	19 132	22 163	36 203
Kommunalskatteskulder	0	0	0
Upplypna kostnader och förutbetalda intäkter	113 721	121 358	101 917
Övriga kortfristiga skulder	-11 349	-10 849	83
Summa kortfristiga skulder	321 151	233 665	258 760

Not 23 Panter och därmed jämförliga säkerheter (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Borgensåtagande kommunala bolag			
AB Hallstahem	705 000	685 000	685 000
VAFAB Kommunalförbund	7 936	12 261	11 418
Övriga borgensförbindelser	0	0	0
Hallsta Ridklubb	21 038	22 185	21 803
Sporthallen	4 863	4 913	4 897
Hallstahammars Tennisklubb	3 250	3 250	3 250
Strömholms Golfklubb	2 644	2 772	2 739
Övriga	415	850	541
Långa hyresavtal (Äldreboende & Hallstaarena)	47 296	44 016	42 589
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	792 442	775 247	772 237

Hallstahammars kommun har ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2023-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Hallstahammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 597 995 510 714 kronor och totala tillgångar till 587 746 158 227 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 567 962 734 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 566 099 623 kronor.

Not 24 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	310 773	320 209	320 209
Årets utbetalningar	-11 855	-10 973	-16 379
Ränte- och basbeloppsuppräknig	19 910	7 015	7 598
Ändringar av försäkringstekniska grunder	0	0	0
Övrig post	-630	1 109	1 187
Förändring av löneskatt	1 802	-691	-1 842
Summa ansvarsförbindelse för pensioner intjänade före 1998 inkl löneskatt	320 000	316 669	310 773
Aktualiseringsgrad	97%	97%	97%
Antal förtroendevalda med rätt till visstidspension enligt PBF	1	1	1
Antal förtroendevalda med rätt till omställningsstöd enligt OPF-KL	0	0	0
Antal anställda med rätt till visstidspension	0	0	0

Not 25 Leasing (Tusentals kronor)	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Finansiella leasingavtal över 3 år			
Maskiner och inventarier			0
Totala minimileasingavgifter	5 587	1 955	1 816
Nuvärde minimileasingavgifter	5 274	1 919	1 786
Därav förfall inom 1 år	1 335	400	401
Därav förfall inom 1-5 år	3 939	1 519	1 385
Därav förfall senare än 5 år	0	0	0
Varibla avgifter som ingår i periodens resultat	0	0	0
			0
Ej uppsägningsbara operationella leasingavtal överstigande 3 år			0
Minimileasingavgifter	5 266	9 934	8 289
Med förfall inom 1 år	4 064	6 082	5 441
Med förfall inom 1-5 år	1 203	3 852	2 847
Med förfall senare än 5 år	0	0	0

Kassaflödesanalysens noter 26

Not 26 Ej likviditetspåverkande poster	Utfall	Utfall	Bokslut
	2023-08-31	2022-08-31	2022-12-31
Avskrivningar	34 535	33 460	50 145
Nedskrivningar	0	0	0
Utrangeringar	0	0	0
Gjorda avsättningar	1 266	1 836	0
Återförda avsättningar	0	0	-2 137
Intäktsförda ej likvida gåvor	0	0	0
Orealiserade kursförändringar	0	0	0
Upplösning av bidrag till statlig infrastruktur	0	0	0
Övriga ej likviditetspåverkande poster	-108	-108	-159
Summa ej likviditetspåverkande poster	35 693	35 188	47 849

Driftredovisning

Kommunens driftredovisning beskriver hur nämnder och styrelser under året har hanterat de medel nämnden fått för att utföra sina uppdrag och är en viktig del i den finansiella kontrollen. En grundläggande förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kommunens styrelse och nämnder klarar av att bedriva sin verksamhet inom givna ramar. Driftredovisningen presenteras ur två perspektiv dels ur ett verksamhetsperspektiv som bör användas i jämförelse med andra kommuner, dels ur ett nämndsperspektiv som visar upp hur utfallet ser ut per nämnd inom kommunen. Varje nämnds utfall beskrivs kortfattat nedan, önskas mer information om nämndernas verksamhet så finns det mer att läsa i deras egna redovisningar.

Driftbudgeten fördelas till nämnderna i form av en nettobudget genom ett beslut fullmäktige under hösten året innan för de verksamheter som nämnderna ansvarar för. Nettobudgeten är tänkt att täcka de kostnaderna som återstår intäkterna i form av taxor, avgifter och statsbidrag inte täcker verksamheternas kostnader fullt ut. Kommunfullmäktige fastställer endast nettobudgeten för respektive nämnd. Respektive nämnd bryter sedan ned nettobudgeten på respektive verksamhetsområde. Flytt av budget mellan olika verksamheter får endast ske efter nämndbeslut. Kommunstyrelsen har delegation från kommunfullmäktige att fördela ut kompensation för slutförda investeringar.

Efter att kommunfullmäktige fastställt budgeten för 2023 har kompensation för löneökningar tillförts nämnderna. Detta gör att nämndernas budgetramar inte stämmer helt med den av fullmäktige beslutade budgeten per december 2022. Nedan tabell visar denna påverkan på respektive nämnds budgetram.

Driftsredovisning (tkr)	Budget 2023	Lönekomp 2023	Ny budgetram 2023
Kommunstyrelsen	-98 284	-974	-99 258
Barn och utbildningsnämnd	-462 783	-9 701	-472 484
Bygg och miljönämnd	-10 087	-153	-10 240
Kultur och fritidsnämnd	-51 237	-598	-51 835
Social och arbetsmarknadsnämnd	-212 384	-5 230	-217 614
Teknisk nämnd	-41 874	-372	-42 246
Äldrenämnd	-258 587	-7 043	-265 630
Revision	-858	-5	-863
Valnämnd	-826	-16	-842
Räddningstjänsten Mälardalen	-10 480	0	-10 480
Västra Mälardalens överförmyndarnämnd	-2 984	0	-2 984
Finansförvaltning	-75 712	24 092	-51 620
Totalt	-1 226 096	0	-1 226 096
Totalt exklusive finansförvaltning	-1 150 384	-24 092	-1 174 476

Driftredovisningen per verksamhet visas bara med delårssiffror då prognoserna bara görs på förvaltningsnivå och ej verksamhetsnivå

	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Bokslut	Budget
	Delår 2023	Delår 2022	Delår 2023	Delår 2022	Delår 2023	Delår 2022	2022	2023
(miljoner kronor)								
Politisk verksamhet	0,0	0,5	-13,5	-11,4	-13,5	-10,9	-15,1	-25,6
Infrastruktur, skydd mm	32,2	29,9	-75,1	-56,0	-42,9	-26,1	-42,1	-71,0
Fritid och kultur	4,7	5,7	-36,5	-35,1	-31,8	-29,4	-45,0	-47,8
Pedagogisk verksamhet	42,8	42,5	-335,2	-314,5	-292,4	-272,0	-426,4	-449,3
Vård och omsorg	52,8	50,3	-337,4	-316,0	-284,6	-265,7	-408,6	-439,4
Särskilt riktade insatser	12,1	11,6	-20,5	-18,4	-8,4	-6,8	-7,3	-11,3
Affärsverksamhet	34,2	32,7	-42,2	-44,5	-8,1	-11,8	-14,3	-6,6
Gemensamma verksamheter	127,4	90,6	-214,4	-179,4	-87,0	-88,9	-153,1	-175,1
Varav avskrivningar	0,0	0,0	-34,5	-33,5	-34,5	-33,5	-50,1	-67,2
Varav interna intäkter och kostnader	130,8	97,8	-130,8	-97,8	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	175,4	165,9	-909,6	-844,1	-734,1	-678,1	-1 061,7	-1 158,9

	Intäkter		Kostnader		Nettokostnad		Bokslut	Budget	Prognos	Budget-
	Delår 2023	Delår 2022	Delår 2023	Delår 2022	Delår 2023	Delår 2022	2022	2023	2023	avvikelse
(miljoner kronor)										
Kommunstyrelsen	41,8	26,1	-91,3	-84,2	-49,5	-58,1	-85,1	-99,3	-88,8	10,5
Barn- och utbildningsnämnden	40,7	42,1	-347,0	-320,6	-306,3	-278,5	-438,9	-472,5	-474,2	-1,8
Bygg- och miljönämnden	5,8	4,3	-9,3	-8,3	-3,5	-4,0	-7,6	-10,2	-6,6	3,7
Kultur- och Fritidsnämnd	9,8	11,0	-43,9	-41,6	-34,2	-30,6	-47,9	-51,8	-53,1	-1,3
Social- och Arbetsmarknadsnämnd	31,7	*	-181,7	*	-150,1	*	*	-217,6	-228,6	-11,0
Teknisk nämnd	122,9	110,8	-154,8	-148,3	-32,0	-37,4	-57,9	-42,2	-44,9	-2,7
Äldrenämnd	36,8	*	-201,4	*	-164,6	*	*	-265,6	-257,8	7,8
Valnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-0,8	0,0	0,8
Mälardalens brand och Räddningsförbund	0,0	0,0	-7,1	0,0	-7,1	0,0	0,0	-10,5	-10,7	-0,2
Revision	0,0	0,0	-0,6	0,0	-0,6	0,0	0,0	-0,9	-0,9	0,0
Västra Mälardalens Överförmyndarnämnd	0,0	0,0	-1,4	0,0	-1,4	0,0	0,0	-3,0	-3,0	0,0
Finansförvaltning	16,8	5,0	-36,2	-7,6	-19,4	-2,5	-14,1	-51,6	-36,9	14,7
Varav avskrivningar	0,0	0,0	-34,5	-33,5	-34,5	-33,5	-50,1	-67,2	-51,6	15,6
Varav interna intäkter och kostnader	130,8	97,8	-130,8	-97,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Verksamhetens intäkter och kostnader enligt resultaträkningen	175,4	165,9	-909,6	-844,1	-734,1	-678,1	-1 061,7	-1 158,9	-1 205,5	5,0

* Socialnämnden delades vid årsskiftet 2022/2023 de två nya nämnderna social- och arbetsmarknadsnämnden och äldrenämnden visar därför inga jämförelsesiffror för 2022 men gamla socialnämnden finns med i totalsummorna.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognostiserar redovisa ett överskott mot budget med +10,5 miljoner kronor. Den stora förbättringen mot prognosen i mars är att den avsättning som gjordes i samband med budget 2023, där all priskompensation drogs ned med en tredjedel och ligger som en avsättning under kommunstyrelsen, inte kommer att fördelas ut genom tilläggsbudgetering. Kollektivtrafiken gör fortsatt stort underskott, -6,2 miljoner kronor. Stadsnät har en budget på +1,8 miljoner och det budgeterade överskottet ska täcka framtagandet av en ny översiktsplan samt 1,0 tjänst lokalstrateg. Helårsprognosen för stadsnät är +5,2 miljoner kronor. Förvaltning och politik redovisar ett överskott mot budget, +12 miljoner kronor. De stora överskotten är inom exploateringsverksamheten samt lägre personalkostnader till följd av vakanser och organisationsförändringar. Nya arvodesregler och förändring av storlek på nämnder och fullmäktige är inte kompenserat i ram år 2023 och politiska arvoden överskrider därför budget. Projekt barn och unga genomförs inte. IT-verksamheten beräknas gå med ett underskott på -0,5 miljoner kronor i år. Underskottet avser wifi.

Omvärldsläget och kriget i Ukraina har under 2023 fortsatt följdverkningar på flera områden i samhället, inte minst ekonomin och inflationen. Inflationen sjunker nedåt men inte i den takt som Riksbanken har hoppats på. Sammantaget påverkar detta även fortsatt kommunstyrelsens verksamheter, inte minst genom räntehöjningar på våra lån samt en rejäl inbromsning på exploatering och bostadsbyggnad.

Gällande befolkningstillväxten uppgick folkmängden per sista juli till 16 724 invånare, vilket är en ökning med 13 personer sedan årsskiftet. Befolkningsutvecklingen är dock väsentligt svagare än tidigare år. Under årets sex första månader har utvecklingen varit -11 personer sedan årsskiftet. Senast vi hittar en så svag utveckling är 2017 då förändringen var -16 personer och dessförinnan 2008 då det var -7 personer.

Inom verksamheterna fortsätter arbetet med bland annat en ny översiktsplan och näringslivsstrategi. Inom besöksnäringen har arbetet utifrån attraktionsstrategin fortsatt. Målarbetet för nya kommunövergripande mål har slutförts och under sommaren har framtagandet av mål för kommunstyrelsen startats upp. Inom hållbarhet och miljö har arbetet fortsatt utifrån strategin för hållbar utveckling.

När det gäller måluppfyllelse pågår en rad insatser för att nå måluppfyllelse framåt. Ingen bedömning av måluppfyllelsen som helhet görs i denna prognos, då värden för flertalet indikatorer mäts på årsbasis. Prognosen är dock att måluppfyllelse på samtliga mål inte kommer att uppnås fullt ut.

Barn- och utbildningsnämnden

Att se till att barn och unga lyckas fullfölja sin skolgång är en av samhällets viktigaste investeringar! En god skolgång är en viktig förutsättning för utveckling av samhället och en nyckelfaktor för att barn och unga ska lyckas i framtiden. Att fullfölja gymnasiet är den viktigaste faktorn för att lyckas etablera sig i samhället, uppnå egen försörjning och god hälsa.

Världsmarknadsläget har inneburit ekonomiska konsekvenser genom inflation och högre räntor, vilket påverkat kommunen i stort och nämndens verksamheter. Det ekonomiska läget med ökade kostnader och oro för nedskärningar men också det säkerhetspolitiska läget i världen oroar barn, elever, vårdnadshavare och medarbetare.

Under sommaren avvecklades förskolan Nyckelpigan. Barnen erbjöds nya platser på befintliga förskolor. Det innebär att det redan till hösten 2023 är fullt på förskolorna och ytterligare platser behöver tillskapas för att täcka behovet.

Delar av Nibbleskolan startade höstterminen i tillfälliga moduler. Projektet för ny skola startades om under våren för att skapa förutsättningar för anpassad grundskola i lokalerna.

Sjukfrånvaron är fortsatt hög och skapar sämre förutsättningar för god kvalitet i våra verksamheter.

Uppföljning mål;

- Fördjupat samarbete med delat ansvar mellan skola och vårdnadshavare - uppnått
- Alla verksamheter ska ha tillgång till digital lärplattform - delvis uppnått
- Alla barn och elever och personal känner trivsel, trygghet och studiero - delvis uppnått
- Antalet elever med behörighet till gymnasieskolan ökar och fler elever fullföljer gymnasieutbildningen - delvis uppnått

Officiella betygsresultat publiceras senare i höst. Preliminära betygsresultat visar att 84% av eleverna är behöriga till ett yrkesprogram på gymnasiet. Elevernas progression är god men analysen visar att särskilt stöd måste sättas in tidigare och att det främjande och förebyggande arbetet inom det kompensatoriska uppdraget behöver stärkas.

Barn- och utbildningsnämnden beräknas redovisa ett underskott mot budget på cirka - 1,8 miljoner kronor, vilket är en klar förbättring sedan prognosen i våras. Intäkterna prognostiseras med en avvikelse om cirka + 1,7 miljoner kronor, vilket främst består av statsbidrag och försäljning av verksamhet. Personalkostnader prognostiseras ett underskott på cirka -0,6 miljoner. Flera enheter har organiserat om från höstterminen, vilket ser ut att ge effekt då vårens siffra för personal pekade mot ett underskott på cirka -3,2 miljoner kronor. Köp av verksamhet förväntas att redovisa överskott med cirka +1,7 miljoner kronor. Det är främst i gymnasieskolan där antalet köpta platser beräknas bli färre. Lokalkostnaderna redovisar en avvikelse med cirka -2,6 miljoner kronor då hyrorna höjdes med 10% i budget 2023. Förvaltningen har genomfört åtgärder för inköp av livsmedel och utbildningsinsatser vilket gett effekt i prognosen. Interna kostnader för gemensamma system och IT- drift saknar täckning med cirka -2,0 miljoner kronor.

Bygg- och miljönämnden

År 2023 har som väntat fortsatt med relativ låg aktivitet på byggsidan. På miljösidan samt alkohol och tobak är aktivitetsnivån stabil och normal. Livsmedelskontrollen är inne i en övergångsfas till nya kontrollsystemet, som konsekvens har det gett lägre intäkter. Utfallet ekonomiskt prognosticeras till cirka 3,7 miljoner kronor förutsatt att bidrag till bostadsanpassning inte skjuter i höjden eller att bygglovintäkterna viker dramatiskt. Sanktionsavgifter för olovliga byggnationer kan dock ge än högre utfall. I personalen har ingen större förändring skett. Sjukfrånvaron har varit låg under året.

Kultur- och fritidsnämnden

Kultur- och fritidsförvaltningen prognostiserar ett underskott mot budget med -1,3 miljoner kronor.

Vallmобadet är stängt för renovering hösten 2022 och år 2023. När Vallmобadet håller stängt tappar kultur- och fritidsförvaltningen intäkter men även kostnader och helårsprognosen är ett underskott mot budget med -0,6 miljoner kronor exklusive hyresökningen. År 2023 har budget och verksamhetsansvar för barn- och ungdomscoacher flyttats från socialförvaltningen till kultur- och fritidsförvaltningen. Verksamheten är underfinansierad med -0,3 miljoner kronor. Kommunens interna hyror är kopplade till konsumentprisindex, KPI, och räknas därför upp med 10% år 2023. Då nämnderna inte har fått full budgetkompensation för de ökade interna hyrorna så prognostiseras ett underskott mot budget med -0,9 miljoner kronor. Det beslut som fattats om

nya arvodesregler och förändring av storlekarna på nämnder och kommunfullmäktige har inte kompenserats förvaltningarna i budget 2023 på grund av osäkerheter vad den faktiska kostnaden blir och hur den kommer att fördela sig mellan nämnderna. För kultur- och fritidsförvaltningen beräknas arvoden överstiga budget med -0,2 miljoner kronor.

Skantzö bad och camping redovisar lägre intäkter till följd av den regniga andra halvan av sommaren och därmed färre besökare. Skantzö camping byter ut vissa stugor mot villavagnar och har därför haft färre stugor för uthyrning den här sommaren vilket också påverkat intäkterna negativt, totalt -0,8 miljoner kronor.

Personalkostnaderna prognostiseras bli +1,3 miljoner kronor lägre än budgeterat. De lägre personalkostnaderna förklaras av neddragning av assistenttjänster inom biblioteksverksamheten, vakanta tjänster inom kulturskolan, allmän kulturverksamhet, föreningsbyrå och barn- och ungdomscoacher, föräldraledigheter, tjänstledigheter, sjukskrivning, färre timanställda på Skantzöbadet samt att kulturhusets café fortsatt är stängt. Stängt café innebär även lägre intäkter, -0,1 miljoner kronor.

En översyn av verksamheterna pågår för att minska underskottet ytterligare, men där effekt kanske inte nås i år men kommande år.

Sjukfrånvaron under första delåret 2023 ligger på 2,4 % (bokslut 2022 3,6 %) för kultur- och fritidsförvaltningen.

Tillsvidareanställningar har under delåret ökat från 33 personer till 37 vilket beror på en organisationsförändring där ungdomscoacherna (4 stycken medarbetare) har tillkommit från socialförvaltningen.

Förstudien Skantzö bad och camping påbörjades i januari avseende att ett nytt servicehus och restaurangbyggnad behövs inom anläggningen.

Under hösten 2023 inleds utredning och översyn av föreningsbidragssystemet inom kultur och fritid. Resultatet av underlaget kan leda till att nya arbetsformer utarbetas och att nya riktlinjer för bidragssystemet beslutas under år 2024.

Förstudie om en fullstor idrottshall förväntas startas upp under oktober under ledning av kommunens lokalstrateg.

Social- och arbetsmarknadsnämnden

Förvaltningen förväntas göra ett resultat om -11 miljoner kronor, att jämföra med resultatprognosen per sista mars om -16,7 miljoner. En förbättring med 5,7 miljoner kronor.

Sverige står inför en stor ekonomisk utmaning med både inflation och lågkonjunktur med en befarad stigande arbetslöshet. Det påverkar alla våra verksamheter och det påverkar också våra kommuninvånare i det vardagliga livet. Verksamheterna har fått höjda hyror och förvaltningen har tagit över IT-kostnader utan full täckning i budget. Utifrån att prisbasbeloppet har höjts ser vi en höjning av både riksnormen för försörjningsstöd och ersättningen för uppdragstagare. En ökad förekomst av beroendeproblematik inom socialpsykiatri gör att samsjukligheten har förtydligats i uppdraget. Positivt är en hög grad av nöjdhet i flertalet brukarundersökningar inom förvaltningen och fortsatt arbete för kompetensförstärkning utifrån behov och uppdrag. Dock har LSS höga kostnader för övertidsarbete samt kostnader för introduktion till nyanställda som beror på svårigheten att rekrytera. Samverkan är i fokus både internt inom området, inom kommunen och med externa aktörer. De digitala verktygen används alltjämt vilket är både tidsbesparande och en förenkling. Arbetet med kostnadseffektiva lösningar fortgår där hemmaplanslösningar kan ersätta externa placeringar alternativt korta

längden på dessa. En annan viktig parameter är möjligheten till matchning av individens behov av stöd och insats vilket har stor påverkan på både ekonomin och individens möjlighet att delta i samhällslivet och bli självförsörjande.

Område Arbete och utbildning prognosticerar ett överskott om +3,5 miljoner kronor att jämföra med marsprognosen +2,6 miljoner. Ökning av överskottet beror främst på minskat köp av utbildning samt vakanshållning av arbetsterapeut.

Område IFO, som är en kostnadseffektiv verksamhet med en nettokostnadsavvikels på -9,1 %, prognostiserar ett underskott om -0,6 miljoner kronor, vilket är en avsevärd förbättring mot det underskott på -6,1 miljoner som prognosticerades i mars. Detta beror på ökat antal massflyktingar från Ukraina med ökat statsbidrag som följd, förväntade kostsamma externa placeringar som uteblivit på grund av händelser utanför kommunens ansvarsområde samt ett lägre försörjningsstöd än på många år, här befaras en eftersläpningseffekt som kan innebära högre kostnader framöver.

LSS verksamheten är också den en effektiv verksamhet och hade 2022 en nettokostnadsavvikelse på -7,2 %. Området prognostiserar per augusti ett underskott om -13,4 miljoner kronor för 2023. Underskottet är främst kopplat till externa placeringar med stora omvårdnadsbehov. Ett arbete för att verkställa på hemmaplan pågår, osäkert dock i dagsläget om en hemmaplanslösning innebär minskade kostnader. Andra faktorer som bidrar till underskottet är det ändrade nattmättet, flera nya ärenden inom både bostad och personlig assistans som krävt ökade resurser.

Tekniska nämnden

Tekniska nämndens budgetram för 2023 uppgår till 42,2 miljoner kronor. Per sista augusti redovisas ett överskott om cirka 0,6 miljoner kronor.

Prognosen på helårsbasis är ett underskott om 3 miljoner kronor kommer att redovisas. Det baseras främst på uteblivna hyresintäkter från Västra fabriken.

Handlingsplan som togs fram i våras har Tekniska förvaltningen aktivt arbetat med och majoriteten av åtgärderna är genomförda.

Utredning avseende vilken kommunägd form av drift och förvaltning som är mest ändamålsenlig för kommunens fastigheter/lokaler har genomförts under året. Rapporten ska beslutas under hösten 2023. Resultatet av utredningen och de beslut som fattas med anledning av denna kan komma att påverka kommunens framtida organisation.

På fastighetssidan ser vi att lokalförsörjningsplan, EBUP och fastighetsavdelningens underhållsplan tillsammans kommer att ligga till grund för prioriteringar av framtida investeringar och åtgärder i kommunens fastighetsbestånd.

Förvaltningens sjukfrånvaro per sista juli är 5,53% vilket är en ökning jämfört med helåret 2022. Långtidsfrånvaron uppgår till 54,6% av frånvaron.

Äldrenämnden

Den demografiska utvecklingen styr framtiden

Äldreomsorgen är en av välfärdens största verksamheter och befinner sig på många sätt i centrum för de utmaningar som Sverige som land och Hallstahammars kommun med flera står inför de kommande åren. De demografiska förändringarna med allt fler äldre och minskat antal arbetsföra påverkar hela samhället, och det är inom äldreomsorgen som mötet mellan en åldrande befolknings ökade behov och konkurrensen om arbetskraft blir som allra tydligast.

Hälsofrämjande insatser A och O

Att förbättra hälsan i befolkningen är nödvändigt för att klara de demografiska utmaningarna vi har framför oss. Den förebyggande verksamheten i Hallstahammars kommun har fortsatt rönt stort nationellt intresse från Sveriges kommuner och regioner (SKR) och många andra kommuner under 2023.

Positivt resultat men tydlig nedgående trend ekonomiskt men uppåtgående demografiskt

År 2023 har i huvudsak sett ut som år 2022 slutade för äldreomsorgen. Statsbidragen minskas över tid, nya lagar gör sig tydligt påmind, arbetet med bemanningsfrågor och en förbättrad frisknärvaro fortsätter. Kompetensutvecklingen där fler utbildas till undersköterskor och vårdbiträden fortsätter och kommer att fortsätta under kommande år. Äldrenämnden visar per mars månad på ett överskott om + 2,9% (+7,8 miljoner kronor) men utan medel för ej verkställda beslut och statsbidrag skulle resultatet varit negativt. I jämförelse med Q2 2022 är resultatet betydligt sämre. Den kommunala äldreomsorgen har lyckats minska sina nettokostnader 2022 i jämförelse med 2021 vilket är både viktigt och glädjande. Resultatprognosen per den sista augusti är 0,9% bättre än prognosen per den sista mars 2023 för äldrenämnden. Nedan redovisas statistiken än mer utförligt. Måluppfyllelsen för nämnden är godkänd även om två mål ännu inte får grönt betyg på totalen.

Mycket sker i verksamheterna

Särskilt boende och hemtjänsten har lyckats väl i sitt arbete med bemanningen. Utmaningen bland annat i att möjliggöra 11 timmars dygnsvila och även veckovilan och att få till en kvalitativt bemanning sju dagar i veckan dygnet runt och året runt. Kommunen erhöll i mars 2023 ett särskilt pris för detta arbete. Kommunen fick Time Care Awards i konkurrens med drygt 230 andra kommuner för sitt bemanningsarbete som minskat ner eller tagit bort de delade turerna, sänkt sjuktalet och möjliggjort hälsosamma scheman.

Verksamheterna har ökat intensiteten i arbetet för att öka frisknärvaron bland personalen. Ordinärt boende arbetar intensivt med sin Trivselresa med syftet att utveckla kvaliteten, trivseln och attraktiviteten.

Arbetet med 11 timmars dygnsvila innebär att de delade turerna försvinner och blir mer hållbart men samtidigt som det innebär en ekonomisk merkostnad.

Ny nämnd

Mycket tid och energi har under första delen av 2023 lagts på att sjösätta den nya nämnden och dess förvaltning men allt som detta innebär. Det har inneburit en större administrativ utmaning än ett "vanligt" år.

Investeringsredovisning

Kommunfullmäktige tilldelar respektive nämnd investeringsbudget för varje projekt. Investeringar som nämnderna själva finansierar inom befintlig budget får startas av egna nämnden genom ett startbesked. Nya investeringar där finansieringen inte ryms inom nämndens egen ram så får endast kommunstyrelsen fatta beslut om att investeringen får starta. Kommunstyrelsen har även delegation på att göra nödvändiga omfördelningar av investeringsanslagen på grund av oförutsedda fördyringar. Projekt som är fördelade över flera år har även investeringsbudgeten fördelad över flera år. Påbörjade projekt får som regel alltid med sig ej förbrukad budget till nästkommande år genom en tilläggsbudget som beslutas i samband med årsredovisningen.

Exploateringsverksamheten hanteras i investeringsredovisningen som vilken investeringen som helst men vid aktiveringen så aktiveras dem inte som en anläggningstillgång utan aktiveras direkt till omsättningstillgången exploateringsfastigheter.

(tusentals kronor)	Budget 2023	Tilläggs- budget 202303	Total- budget 2023	Utfall jan- aug 2023	Prognos helår 2023	Årsavvikelse
KS Startbesked varav	237 349	138 518	375 867	80 580	195 347	180 520
Aktier	-	-	-	1 391	1 391	- 1 391
Bad & Camping	37 834	24 456	62 290	5 387	37 885	24 405
Digitalisering	-	270	270	-	100	170
Exploatering	16 250	10 976	27 226	7 266	14 186	13 040
Fastighet	34 000	1 536	35 536	3 478	10 000	25 536
Fastigheter	-	15 472	15 472	10 046	12 210	3 262
Fastighetsunderhåll	20 000	9 700	29 700	-	13 500	16 200
Förskolor	34 400	-	34 400	401	482	33 918
Gata/Park	7 000	5 973	12 973	1 301	11 973	1 000
Grundskolor	42 500	31 261	73 761	42 191	64 261	9 500
Kultur	6 565	4 125	10 690	-	5 150	5 540
Maskinförnyelse	-	-	-	4 105	4 105	- 4 105
Oförutsedda / Utredningar	14 000	-	14 000	-	-	14 000
Samhällsutveckling	13 300	6 100	19 400	660	15 000	4 400
Stadsnät	7 000	-	7 000	6 256	7 000	-
VA	4 500	26 655	31 155	- 1 903	- 1 896	33 051
Äldreboende	-	1 994	1 994	-	-	1 994
TN Startbesked varav	23 880	7 215	31 095	8 615	18 902	12 193
Fastigheter	4 400	4 947	9 347	3 129	8 720	627
Förskolor	200	-	200	-	200	-
Gata/Park	2 650	500	3 150	993	2 850	300
Grundskolor	500	-	500	-	500	-
Maskinförnyelse	630	432	1 062	334	1 062	-
Oförutsedda / Utredningar	3 000	-	3 000	160	1 161	1 839
Samhällsutveckling	1 000	630	1 630	1 221	1 630	-
VA	11 500	706	12 206	2 779	2 779	9 427
KFN Startbesked varav	6 550	-	6 550	10	1 210	5 340
Bad & Camping	6 550	-	6 550	10	1 210	5 340
BUN Startbesked varav	1 000	-	1 000	1 000	1 000	-
IT-utrustning	1 000	-	1 000	1 000	1 000	-
Totalsumma	268 779	145 733	414 512	90 205	216 459	198 053

Ovanstående tabell visar hur budgeten utvecklats från fullmäktiges budgetbeslut (budget 2023) till tilläggsbudgetbeslutet i samband med fullmäktiges besluts avseende årsredovisningen och sedan vad det ger för totalbudget för 2023. Den visar även verksamheternas bedömning av genomförandegraden det vill säga prognosen på helåret 2023. Den pekar på att investeringarna kommer sluta på 216,5 miljoner kronor för helår. 2022 var utfallet per augusti 113,5 miljoner kronor och prognosen var 259,7 miljoner kronor. Vid bokslutet 2022 så konstaterades att investeringsutfallet slutade på 147,1 miljoner kronor. Detta är ett återkommande fenomen när det kommer till investeringsprognoserna. Det finns därför anledning att se med viss försiktighet på prognosen för 2023. Utifrån historiska utfall och utfallet hittills i år är en troligare prognos på 135 miljoner kronor. Samtliga investeringsprojekts utfall presenteras i bilaga till delårsdokumentet.

Investeringar per sista augusti

Årets investeringsbudget uppgår till ca 414,5 miljoner kronor inklusive exploateringsinvesteringar och tilläggsbudget. Per sista augusti har ca 90,2 miljoner kronor (22%) av årets investeringsbudget inklusive exploateringsinvesteringar upparbetats. Jämförs utfallet i år med samma period i fjol så är genomförandegraden lägre, inte bara som procent av budget utan även i kronor räknat.

Samtliga områden har ett lägre utfall och är trots en högre budget lägre än 2022. Uppställningen ovan är utifrån hur uppställningen i budgetbeslutet såg ut. Uppföljningen av denna uppställning är inte helt oproblematiske då den fokuserar på Hallstahammars kommuns interna beslutsprocess mer än vem som faktiskt är ägaren av investeringarna. Enligt verksamheternas prognoser så finns de största avvikelserna inom de investeringar som kommunstyrelsen beslutar om på VA-området samt förskoleområdet som har de absolut största avvikelserna på 30 miljoner kronor vardera. Inom VA är det VA till berg där det tilläggsbudgeterades 9,8 miljoner men där inga fler kostnader inkommit dels är det ett investeringsprojekt för ett nytt filter till vattenverken där det under 2023 genomförs en förstudie för hur detta nya filter ska byggas. Inom förskoleområdet är det medel för en ersättare till Nyckelpigans förskola som inte hunnits med. Där undersöks istället möjligheten att tillfälligt bedriva förskolan i en modullösning tills en permanent lösning finns på plats. Förutom Nyckelpigan fanns även medel för underhållsåtgärder på förskolan Trollsländan som en bedöms inte kommer genomföras 2023. På fastighetssidan finns också en stor avvikelse mellan prognos och budget och där gäller det EBUP-projektet (EnergiBesparandeUnderhållsProjekt) där 31,5 miljoner var budgeterade men endast 10 miljoner förväntas förbrukas under 2023. Under området bad och camping är det behovet av nya servicebyggnad och restaurang på Skantzö bad och camping som dragit ut på tiden. En förstudie är genomförd för att beskriva mer i detalj vad som behöver och ska göras men det ser inte ut att börjas byggas något under 2023. Många av de poster som legat budgeterade med startbesked hos kommunstyrelsen har varit osäkra och har bedömts att mer utredningar behövs innan något investeringsprojekt kan starta.

För de investeringar där tekniska nämnden äger startbeskeden så är det VA-investeringarna som sticker ut och det är ledningsnätets investeringar där de 10 miljoner som var budgeterade troligen inte kommer förbrukas i år.

Kultur- och fritidsnämnden har ett fåtal investeringar som de själva äger beslutsrätten till och där är det en upphandling av villavagnar som blivit överklagad och hela upphandlingen behöver göras om. Detta gör att hela investeringen försenas och troligtvis inte kommer genomföras fören 2024.

Barn- och utbildningsnämnden har ett investeringsprojekt som de äger och där är det 100% genomförandegrad.

Bilagor

Investeringsprojekt

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 20230831	Budget- avvikelse
1004	INVENTARIER	0	4 105	-4 105
1005	ÅKGRÄSKLIPPARE SMÅ	312	170	143
1015	TILLBEHÖR KLIPPAGGREGAT	250	165	85
1019	REDSKAPSBÄRARE SKOPOR	500	0	500
1208	AKTIEKÖP	0	1 391	-1 391
1304	ÄPPELLUNDEN BEN 2	400	319	82
1306	Inventarier Näslund	4 500	0	4 500
2080	KV FASANEN	200	0	200
2086	KNEKTBACKEN	748	83	665
2087	ERIKSBERG	1 500	0	1 500
2091	HACKSPETTEN	0	215	-215
2093	SÖRSTAFORS	750	40	710
2095	VÄXTHUSET	1 000	31	969
2096	ERIKSBERG SÖDRA	21 028	6 507	14 521
2097	STRÖEXPLOATERINGAR	2 000	0	2 000
2104	BRYGGA VALSTASKOGEN	300	72	228
2105	BRYGGOR	1 000	125	875
2106	KONSTBYGGNAD BROAR	500	361	139
2114		1 000	0	1 000
2117	NY GC VÄG NÄS-LYCKHEM	7 893	0	7 893
2119	LED ARM. HHR-CENTRUM	200	0	200
2141	FÖRNYELSE BELYSNING	850	126	724
2152	TRAFIKSÄKERHETSÅTGÄRDER	1 500	692	808
2157	BRO SÖRKVARN	500	0	500
2158	SKATEPARK ASFALT	140	0	140
2246	BUSSHÄLLPLATS KYRKBYN	280	51	229
2247	ÅTG BRISTFÄLLIG VÄGKROPP	1 500	725	775
2381	SKURMASKIN VALLMOBADET	150	0	150
2387	MOBILA PUBLIKPLATSER SKZN	900	0	900
2388	ÅRET RUNT STUGOR	4 500	10	4 490
2389	TIDSANPASSADE SKYLTA SKZ	250	0	250
2390	SERVICEHUS SÅSONGCAMPING	1 200	0	1 200
2391	BELYSNING SKANTZÖ	700	0	700
2392	BRYGGOR GÄSTHAMN	700	81	620
2393	TIDSANPASSADE MÖBLER SKAN	250	0	250
2397	VALSTALUND VÄRME	150	0	150
2421	LEDNINGSNÄTETS INVESTERIN	10 000	1 937	8 063
2422	DIGITALISERING AV VMÄTARE	2 206	842	1 365
2423	VA TILL BERG	9 779	-2 096	11 875
2424	VERKENS INV PAKET	1 826	0	1 826

Projektnr	Projekt	Budget 2023	Utfall 20230831	Budget- avvikelse
2425	NYTT FILTER (VV)	19 550	193	19 357
2428	VA HÖGZON	0	390	-390
2501	DIV OBJEKT, VÄRME-VENT	2 000	2 020	-20
2502	NYBYGGNATION ÄLDREBOENDE	1 994	0	1 994
2503	OMB ÄDELSTENEN BUN	0	4	-4
2504	STAMBYTEN FASTIGHETSBESTÅ	2 547	0	2 547
2505	TN OFÖRUTSEDDA INVEST	1 000	0	1 000
2506	LINNEAGÅRDEN	4 260	3 157	1 103
2514	FÖRSKÖNING ALLM PLATSER	600	143	458
2516	TAK INKL SOLPANELER ÄDELS	14 236	5 433	8 803
2520	ELDSBODAHUSET SAMLINGGSAL	6 000	0	6 000
2521	FÖRRÅD MOTIONSCESTRUM	3 000	0	3 000
2522	CENTRUMUTVECKLING	19 400	660	18 740
2525	PLANERAT FASTIGHETSUNDERH	29 700	0	29 700
2529	NYBYGGN NÄSLUNDSSKOLAN	64 261	42 191	22 071
2530	UTEMILJÖ SKOLOR	500	0	500
2531	LEKPLATSER	1 630	1 221	409
2533	AVFALLSHANTERING OCH SORT	2 400	217	2 183
2537	VATTENRUTSCHBANA SKANTZÖ	2 500	145	2 355
2539	EBUP FAS 1	31 536	3 478	28 058
2540	AKUT FASTIGHETSUNDERHÅLL	2 000	892	1 108
2553	VALLMOBADET OMB	40 256	4 796	35 460
2557	NY REST. O SERV. SKANTZÖ	18 834	366	18 468
2558	ERSÄTTARE NYCKELPIGAN	22 000	78	21 922
2559	UNDERHÅLL TROLLSLÄNDAN	12 000	0	12 000
2560	NYBYGGN. NIBBLESKOLAN	5 000	0	5 000
2563	UTEMILJÖ FÖRSKOLOR	200	0	200
2571	ÅTG STRÖMSHOLMSSKOLAN	46	7	39
2575	KAMERAÖVERVAKNING SKOLOR	400	0	400
2600	UTREDN KOMMANDE INVESTERI	2 000	160	1 840
2807	IPAD GRUND O FÖRSKOLA	1 000	1 000	0
2990	SAMMANTRÄDESRUM K-HUSET	930	1 449	-519
2992	UTB STADSNÄT	7 000	6 256	744
2996	KS OFÖRUTSEDDA INVESTERIN	14 000	0	14 000
2997	DIGITALISERING WIFI O IoT	270	0	270
	Totalt	414 512	90 205	324 307